

Mies imetyksen tukijana

Kirjallisuuskatsaus

Hoitotyön koulutusohjelma,
kättilö
Opinnäytetyö
27.11.2008

Marianne Anttila
Emmi Turunen

Koulutusohjelma		Suuntautumisvaihtoehto	
Hoitotyö		Kätilö	
Tekijä/Tekijät			
Marianne Anttila - Emmi Turunen			
Työn nimi			
Mies imetyksen tukijana - Kirjallisuuskatsaus			
Työn laji	Aika	Sivumäärä	
Opinnäytetyö	Syky 2008	43 + 3 liitettä	
<p>TIIVISTELMÄ</p> <p>Vaikka imetyksestä on niin lapselle kuin äidillekin kiistatonta terveydellistä etua ja suomalaiset äidit ovat halukkaita imettämään, vain harvat äideistämme imettävät suositusten mukaisesti. Miehen tuella on havaittu olevan merkitystä imetyksen onnistumiselle. Olemme tehneet opinnäytetyönämme kirjallisuuskatsauksen aiheesta miehen rooli imetyksen tukijana. Opinnäytetyömme tarkoituksena on kuvata minkälaisia näkemyksiä miehillä on imetyksestä ja imetysohjauksesta sekä miten miesten toiminta ja näkemykset ovat yhteydessä imetyksen onnistumiseen. Työssä kuvataan miehen toiminnan imetystä edistävät ja estävät tekijät sekä miehille suunnattua imetysohjausta ja sen yhteyttä imetyksen onnistumiseen. Opinnäytetyömme on osa Urbaani vanhemmuus -hanketta, jonka tavoitteena on edistää vauva-perheiden hyvinvointia.</p> <p>Työssämme sovellamme systemaattisen kirjallisuuskatsauksen menetelmää. Aineisto on koottu Ovid, Medic ja Linda tietokannoissa tehdyillä kirjallisuushauilla. Aineisto muodostuu yhteensä 28 tieteellistä tutkimuksesta, jotka vastasivat valittuja hakukriteerejä. Tutkimukset olivat vuosilta 1998-2007. Tutkimustulokset olemme koonneet hyödyntäen sisällön analyysiä.</p> <p>Tutkimusten mukaan miesten hyvä imetystietous on yhteydessä myönteisiin imetysasenteisiin ja sitä kautta lisää halukkuutta tukea imetystä. Miehet olivat kuitenkin kokeneet saaneensa vain vähän ohjausta, eikä heitä oltu riittävästi otettu mukaan imetysohjaustilanteissa. Miehen imettävälle äidille antama emotionaalinen ja konkreettinen tuki ovat tärkeitä imetyksestä selviytymiselle. Mieheltä saatu tuki lisäsi imetyksen aloittamista, sen kestoa sekä täysimetystä. Miehen osallistumisella vauvan ja kodin hoitoon oli myönteinen vaikutus imetyksen onnistumiselle. Tutkimuksista ilmeni erilaisia pulloruokintaa puoltavia tekijöitä, jotka olivat esteinä imetykselle. Miehille suunnattu imetysohjaus keskittyi imetyksen etuihin, isän roolin korostamiseen ja keinoihin, joilla mies voi auttaa ja tukea imettävää äitiä. Tutkimuksissa muun muassa vertaistuki ja kirjallinen materiaali havaittiin hyödyllisiksi miehiä ohjatessa. Miehille suunnattu ohjaus lisäsi miesten valmiuksia tukea ja auttaa imettävää puolisoaan. Tutkimusten mukaan miehille suunnattu ohjaus selkeästi lisäsi imetyksen aloittamista ja kestoa sekä täysimetystä.</p> <p>Imetystä voidaan edistää ohjaamalla miehiä imetyksen tukijoiksi. Miehen roolin tärkeys imetyksen edistäjänä tulisi tiedostaa imetysohjausta suunniteltaessa ja kehitettäessä.</p>			
Avainsanat			
imetys, mies, tuki, kirjallisuuskatsaus			

Degree Programme in		Degree
Nursing and Health Care		Bachelor of Health Care
Author/Authors		
Marianne Anttila and Emmi Turunen		
Title		
Father as a Supporter of Breastfeeding - A Literature Review		
Type of Work	Date	Pages
Final Project	Autumn 2008	43 + 3 appendices
<p>ABSTRACT</p> <p>Breastfeeding is beneficial for both the baby and the mother. Even though Finnish mothers want to breastfeed, only few mothers breastfeed as recommended. The support given by the baby's father has been recognized to promote breastfeeding. The object of our final project was to represent fathers' views on breastfeeding and breastfeeding instructions and examine how men's actions and views are connected to successful breastfeeding. Another object was to describe characteristics of men's actions that promote or prevent breastfeeding. We also aimed to represent breastfeeding instructions directed at men and how they are connected to successful breastfeeding. Our final project is a part of The Urban Parenthood project which aims to promote welfare of newborns' families.</p> <p>We used an adapted version of systematic literature review as a research method. The material for our literature review was collected through searches in Ovid, Medic and Linda databases. The review consists of 28 scientific studies that corresponded to chosen criteria. The studies were conducted in 1998-2007. We utilized content analysis in reporting results.</p> <p>The studies showed that men had mainly positive attitudes towards breastfeeding, but felt left out in breastfeeding instructions. The emotional and concrete support the father gave to their breastfeeding spouse was significant to coping with breastfeeding. The support increased breastfeeding initiation, duration and exclusive breastfeeding. The studies showed that men found various factors favouring bottle feeding over breastfeeding. The results show that instructing men to recognize their role in supporting breastfeeding significantly increased breastfeeding initiation, duration and exclusive breastfeeding.</p> <p>Breastfeeding can be promoted by instructing men to support breastfeeding. The importance of man's role as a supporter of breastfeeding should be acknowledged in planning and developing breastfeeding instructions.</p>		
Keywords		
breastfeeding, infant feeding, father, support, literature review		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 IMETYKSEN EDISTÄMINEN JA MIES IMETYSTUEN ANTAJANA	2
2.1 Rintaruokinnan edistäminen	2
2.1.1 Rintaruokinta	2
2.1.2 Imeväisikäisen ravitsemussuositukset	2
2.1.3 Vauvamyönteisyysohjelma	3
2.2 Mies imetyksen tukijana	3
2.2.1 Miehen muuttuva rooli perheessä	4
2.2.2 Isäksi kasvaminen ja isänä oleminen	4
3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITTEET JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	5
4 AINEISTON KERUU JA ANALYSOINTI	6
4.1 Kirjallisuuskatsaus tutkimusmenetelmänä	6
4.2 Aineiston haku	7
4.3 Aineiston valintakriteerit	8
4.4 Aineiston kuvaus	9
4.5 Sisällön analyysi	11
5 TULOKSET	13
5.1 Miesten näkemykset imetyksestä ja imetysohjauksesta	13
5.1.1 Miesten näkemyksiä imetyksestä	13
5.1.2 Miesten näkemyksiä imetysohjauksesta	16
5.2 Miesten toiminnan ja näkemysten yhteys imetyksen onnistumiseen	18
5.2.1 Imetystä edistävät ja estävät tekijät	18
5.2.2 Edistävien ja estävien tekijöiden yhteys imetyksen onnistumiseen	21
5.3 miehille suunnatun imetysohjauksen yhteys imetyksen onnistumiseen	24
5.4 Miesten ohjaaminen imetyksen tukijoiksi	26
5.4.1 Ohjauksen aiheet	26
5.4.2 Ohjausmenetelmät	29
6 POHDINTA	31
6.1 Tulosten tarkastelua	34
6.2 Johtopäätökset ja tulosten hyödynnettävyys hoitotyön kehittämisessä	36
6.3 Jatkotutkimukset sekä toimenpide-ehdotukset	37
6.4 Luotettavuus ja eettiset näkökohdat	37
6.5 Työskentelyn kuvaus ja arviointi	39
LÄHTEET	40
LIITTEET 1-3	

1 JOHDANTO

Rintamaito on imeväisikäiselle parasta ravintoa. Imetys on sekä terveydellinen, ravitsemuksellinen että psykologinen etu niin lapselle kuin äidillekin. (Hasunen ym. 2004: 103.) Valtaosa Suomen äideistä aloittaa imetyksen ja haluaa imettää. Äidit kuitenkin imettävät vähemmän kuin olisi terveydellisesti edullista ja vain harvat äidit imettävät suositusten mukaan uusimpienkin tutkimusten mukaan. (Hasunen - Ryynänen 2006: 25.) Nämä tiedot osoittavat, että imetystä tulisi edistää Suomessa.

Ajankohtaisena äitiys- ja terveydenhuollon haasteena ovat imetystuen ja -palvelujen kehittäminen huomioimaan myös isien tarpeet (Hannula - Salonen - Lång 2008). Sosiaali- ja terveysministeriön kansallisessa tavoiteohjelmassa 2004–2007 on myös tiedostettu puolison tuen merkitys imetyksen onnistumiselle. Miehet tarvitsevat nykyistä enemmän tukea ja ohjausta raskauden ja synnytyksen aikaisissa palveluissa (STM 2003: 41).

Opinnäytetyömme on kirjallisuuskatsaus aiheesta Mies imetyksen tukijana. Aineistoa keräsimme soveltaen systemaattisen kirjallisuuskatsauksen menetelmää. Haimme tieteellisiä julkaisuja sosiaali- ja terveysalan tietokannoista käyttäen rajaukseen sopivia hakusanoja. Kirjallisuuskatsauksemme muodostuu 28 tutkimuksesta. Katsauksessamme selvitämme, minkälaisia näkemyksiä miehillä on imetyksestä ja imetysohjauksesta, miten miesten toiminnan ja näkemysten sekä miehille suunnatun imetysohjauksen yhteyttä imetyksen onnistumiseen on kuvattu ja millä tavoin miehiä voidaan ohjata imetyksen tukijoiksi.

Työmme liittyy Urbaani vanhemmuus -hankkeeseen. Hankkeen tavoitteena on edistää vauvaperheiden hyvinvointia sekä puoleen vuoteen saakka kestävästä täysimetystä ja imetyksen kestoja aina lapsen vuoden ikään asti. Hankkeella pyritään terveydenhuollon palveluiden kehittämiseen ja palvelujen vaikuttavuuden tutkimiseen. (Kortelainen 2007.) Tarkoituksenamme on laatia katsaus aiheesta ja tuottaa kirjallinen työ, jota voidaan hyödyntää Urbaani vanhemmuus -hankkeessa. Tavoitteena on, että tuloksia voidaan hyödyntää hankkeen lisäksi imetysohjauksen kehittämisessä. Työtämme voidaan käyttää ohjauksen tukena kaikissa imetysohjausta antavissa terveydenhoidon yksiköissä.

Valitsimme tämän hankkeen ja aiheen, koska tulevina kättilöinä olemme kiinnostuneita imetyksen ohjaamisesta ja imetyksen edistämisestä. Tavoitteenamme on oppia soveltamaan systemaattisen kirjallisuuskatsauksen menetelmää ja käyttämään sisällön ana-

lyysia tulosten kokoamisessa sekä kartuttaa tietoperustaamme imetyksestä ja miehen merkityksestä imetyksen tukijana. Tulevina kättilöinä voimme suoraan hyödyntää kartutamaamme tietoa työelämässä.

2 IMETYKSEN EDISTÄMINEN JA MIES IMETYSTUEN ANTAJANA

Suomen äideistä valtaosa aloittaa imetyksen ja haluaa imettää. Tätä tavoitetta myös tukee Suomen pitkä äitiys- ja vanhempainvapaa sekä kattava äitiys- ja lastenneuvola-verkosto. Suuri osa äideistämme kuitenkin lopettaa imetyksen suosituksia aiemmin, ja erityisesti täysimetys on lyhytkestoista. (Hannula - Koskinen - Kumpula - Otronen 2005: 1709.) Vuonna 2005 tehtiin valtakunnallinen selvitys imeväisikäisten ruokinnasta Suomessa. Selvityksen mukaan kuukauden ikäisistä rintamaitoa sai 87 %, puolivuotiaista 60 % ja lähellä vuoden ikää olevista 36 %. Täysimetettyjä lapsia alle kuukauden ikäisistä oli 60 % ja neljän kuukauden ikäisistä 34 %. Vain 1 % puolivuotiaista lapsista oli täysimetettyjä. (Hasunen - Ryytänen 2006: 25.) Koska myös miehellä on suuri merkitys imetyksen onnistumiselle (STM 2003: 41), voidaan imetyksen edistämässä hyödyntää miehen muuttunutta roolia nykyperheessä. Erilaisten isänä olemisen tapojen tiedostaminen ja niihin ohjaaminen voi voimaannuttaa miehiä imetyksen tukijoiksi.

2.1 Rintaruokinnan edistäminen

2.1.1 Rintaruokinta

Rintamaito on imeväisikäiselle parasta ravintoa. Se sisältää kaikkia lapsen ensimmäisten elinkuukausien aikana tarvitsemia ravintoaineita oikeassa suhteessa ja hyvin imeytyvässä muodossa D-vitamiinia lukuun ottamatta. Rintaruokinta on taloudellisesti ajatellen erittäin hyvä vaihtoehto. Rintaruokinta vaikuttaa myönteisesti myös äidin ja lapsen välisen suhteen kehittymiseen ja sillä on kauaskantoisia vaikutuksia. Imetyksellä näyttää olevan suojaava vaikutus mm. imeväisiän tulehdussairauksia, kuten ripulia, sekä myöhemmän iän lihavuutta ja kroonisia tauteja, kuten sydän- ja verisuonitauteja, vastaan. (Hasunen - Ryytänen 2006: 11-12.)

2.1.2 Imeväisikäisen ravitsemussuositukset

Valtakunnalliset lapsiperheiden ravitsemussuositukset ovat uudistettu vuonna 2004, ja ne perustuvat Valtion ravitsemusneuvottelukunnan suosituksiin (1998), Maailman terveysjärjestön suosituksiin rintaruokinnasta sekä uusimpiin tutkimuksiin. Suositukset koskevat terveitä lapsia. (Hasunen - Ryytänen 2006: 12.) Suositusten mukaan lasta

tulisi täysimettä kuusi kuukautta. Kuuden kuukauden iässä lapselle tulisi aloittaa joustava kiinteiden lisäruokien antaminen, osittaisimetyksen tulisi jatkua lapsen vuoden ikään saakka. (Hasunen ym. 2004.)

2.1.3 Vauvamyönteisyysohjelma

Maailmassa laajimmin käytössä oleva järjestelmällinen imetyksenedistämishjelma on Maailman terveysjärjestön ja Unicefin vauvamyönteisyysohjelma (Baby Friendly Hospital Initiative, BFHI). Maailman terveysjärjestö (WHO) ja YK:n lastenapurahasto (UNICEF) käynnistivät vuonna 1989 maailmanlaajuisen ohjelman Baby Friendly Hospital Initiative (Vauvamyönteinen sairaala -aloite). Ohjelman tavoitteena on imetyksen suojeleminen, edistäminen ja tukeminen. Vauvamyönteisyys-ohjelman arviointiperusteena toimiva kymmenen askeleen ohjelma (LIITE 1) julkistettiin vuonna 1991. WHO ja UNICEF ovat julkilausumissaan ja ohjelmissaan korostaneet rintaruokinnan merkitystä imeväisikäisten lasten terveyden ja ravitsemuksen ylläpitämisessä ja kohentamisessa. WHO julkaisi myös maailmanlaajuisen strategian imeväis- ja leikki-ikäisten lasten ruokinnasta vuonna 2003. (Hasunen - Rynnänen 2006: 11-12.) Suomessa neljällä sairaalalla 35:stä on vauvamyönteinen sairaalatunnus. Edellytyksenä tunnuksen saannille on, että sairaalassa noudatetaan ohjelmaa ”kymmenen askelta onnistuneeseen imetykseen”. (Hasunen - Rynnänen 2006: 14.)

2.2 Mies imetyksen tukijana

Työssämme käsitettä imetys käytetään kuvaamaan sekä täysimetystä että osittaisimetystä. WHO:n määritelmien mukaisesti täysimetyksellä tarkoitetaan imeväisikäisten ruokintaa, jolloin lapselle ei anneta muuta ravintoa kuin rintamaitoa, ei edes vettä. Osittaisimetyksellä tarkoitetaan tässä lapsia, jotka saavat rintamaidon ohella äidinmaidonkorviketta, imeväisikäisten erityisvalmistetta, velliä tai muuta ravintoa. (Hasunen - Rynnänen 2006: 18.) Vauvan saadessa ravintonsa ainoastaan tuttipullon kautta käytämme termiä pulloruokinta. Miehellä tarkoitamme tässä katsauksessa syntyneiden lasten isiä. Työssämme käytämme sanoja isä ja mies kuvaamaan vastasyntyneen isää.

Tuella tarkoitetaan ihmisten välistä vuorovaikutusta, joka voi olla emotionaalista, instrumentaalista, tiedollista tai arvioivaa. Emotionaalisessa vuorovaikutuksessa muun muassa empatia, pitäminen, rakastaminen ja luottamuksen osoittaminen ovat tuen ilmenemismuotoja. Instrumentaalisessa tuessa vuorovaikutus voi olla esimerkiksi auttamista ja puolesta tekemistä. Tiedollisessa tuessa annetaan tietoa, joka auttaa tuettavaa selviytymään ongelmissaan ja auttamaan itseään. Arvioivassa tuessa tarjotaan tietoa, joka auttaa tuettavaa itsearviointissa. Arvioiva tukeminen voi olla esimerkiksi

kannustamista tai positiivista palautetta. Tuen muotoja voi toisinaan olla vaikea erottaa toisistaan, sillä kaikkiin tavalla tai toisella sisältyy piirteitä emotionaalisesta tuesta. (House 1981: 24-25.)

Ashbyn mukaan tukea voi antaa pelkästään henkilön sosiaalinen asema. Esimerkiksi avioliitossa oleva henkilö voi olettaa puolisonsa kykenevän parisuhteen ylläpitoon ja lasten kasvattamiseen. Tuki ei siis esiinny tekojen muodossa, vaan sosiaalinen asema luo tukea ja turvallisuutta vahvistavan ilmapiirin. Sosiaalinen kumppanuus, esimerkiksi parisuhde, on itsessään myös yksi tuen ilmenemismuoto. Mahdollisuus sosiaaliseen kanssakäymiseen esimerkiksi vierailujen, juhlien, yhteisliikunnan tai kulttuuritapahtumien muodossa tukee yksilön hyvinvointia ja lisää itsevarmuutta. Ashbyn mukaan tuki voi kohdistua myös erityisesti motivaation kohottamiseen. Motivaatiotuella tarkoitetaan muutosprosessissa olevan henkilön rohkaisemista jatkamaan vastoinkäymisistä huolimatta. Pitkäaikaisissa prosesseissa, kuten alanvaihdossa, lannistuminen on yleistä ja tarvetta on nimenomaan motivaatiotuella. (Ashby 1985: 69-74.)

2.2.1 Miehen muuttuva rooli perheessä

Perinteinen isä oli 1950–60 -lukujen isätutkimuksessa etäinen, viileä ja asiakeskeinen. Isä nähtiin perheen tunnesuhteiden kannalta marginaalisena henkilönä, jonka sitoutuminen perheeseen liittyi vain vastuuseen aineellisesta ja ulkoisesta hyvinvoinnista. (Huttunen 1994: 50.) Naisten alettua osallistua poliittiseen elämään, kodin ulkopuoliseen työhön ja koulutukseen käsitys perheestä on muuttunut. Ongelmiksi muuttuvassa perheessä on havaittu työnjaon epätasaisuus ja äitikeskeisyys. (Marin 1994: 14,19.) 90-luvulla on siirrytty modernimpaan käsitykseen avustavasta ja osallistuvasta isästä, jolla on tunneside lapsiinsa. Osallistuvaa isää kuvaa halu olla läsnä perheessä, ja isän roolista perheessä onkin tullut lähes äidin veroinen. (Huttunen 1994: 55-56.)

2.2.2 Isäksi kasvaminen ja isänä oleminen

Kaila-Behmin (1997) väitöstutkimuksessa käsiteltiin isäksi tulemisen prosessia. Kaila-Behmin mukaan miehen isäksi kasvua tukivat puoliso, läheiset lapsiperheet ja isovanhemmat, äitiyshuollon työntekijät ja yhteiskunta. Tukea annettiin siten, että lapsi ja arkipäivän elämä tulivat konkreettiseksi ja tutuksi isälle. (Kaila-Behm 1997:76, 79.) Kaila-Behm on tutkimuksessaan eritellyt erilaisia isänä olemisen tapoja, joita ovat sivusta-seuraaja, tukihenkilö, kumppani ja perheenpää. Tukihenkilöissä on Kaila-Behmin määritelmän mukaan valmis, kypsä isäksi ja vastuunottoon puolison avustajana ja tukijana. Tukihenkilöisillä on suuri kiinnostus ja halukkuus kodin- ja esikoisen hoitoon osallistumiseen konkreettisesti, mutta isän osallistuminen päätöksentekoon on vähäistä. (Kaila-

Behm 1997: 67-68.) Kaila-Behmin tutkimuksessa kuvailtiin mihin näistä rooleista puoliso, läheiset ja äitiyshuollon työntekijät asettivat isän tämän merkityksen ja tehtävien kautta. Puoliso antoi isälle mahdollisuuden toimia isän valitsemallaan tavalla tai saattoi estää isää toimimasta tai kannustaa isää osallistumaan kodin- ja lapsen hoitoon enemmän kuin isä halusi. Tutkimuksen mukaan terveydenhuollon työntekijät asettivat isän sivustaseuraajaksi tai tukihenkilöksi. Terveydenhuollon ammattilaiset asettivat usein kaikille isille samanlaisen isänä olemisen tavan. Tutkimuksen isät kertoivat, että puoliset odottivat isältä tukihenkilönä olemista ja apua kodin- ja lastenhoidossa. (Kaila-Behm 1997: 73-74.)

3 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS, TAVOITTEET JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Opinnäytetyömme tarkoituksena on kuvata miestä imetyksen tukijana. Tavoitteena on, että kirjallisuuskatsauksemme tuloksia voidaan hyödyntää imetysohjauksen kehittämisessä. Huomioimalla miehen tärkeyden imetyksen tukijana voidaan imetysohjausta kehittää kaikissa imetysohjausta antavissa terveydenhoidon yksiköissä.

Opinnäytteessämme haemme vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

1. Minkälaisia näkemyksiä miehillä on imetyksestä ja imetysohjauksesta?
2. Miten miesten toiminnan ja näkemysten yhteyttä imetyksen onnistumiseen on kuvattu?
3. Miten miehille suunnatun imetysohjauksen yhteyttä imetyksen onnistumiseen on kuvattu?
4. Millä tavoin miehiä voidaan ohjata imetyksen tukijoiksi?

4 AINEISTON KERUU JA ANALYSOINTI

4.1 Kirjallisuuskatsaus tutkimusmenetelmänä

Työn tarkoituksena on laatia kirjallisuuskatsaus. Sovellamme työssämme systemaattisen kirjallisuuskatsauksen menetelmää, jonka kuvailemme seuraavaksi. Systemaattinen kirjallisuuskatsaus on tieteellinen tutkimusmenetelmä, jossa kerätään olemassa olevaa tietoa, arvioidaan tiedon laatua sekä kootaan tuloksia rajatusta kysymyksestä. Kirjallisuuskatsauksen tavoitteena on laatia mahdollisimman kattava kuva aiheeseen liittyvästä tutkimustiedosta. (Clarke 2007: 3; Salanterä - Hupli 2003: 24-25.)

Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen alussa määritellään ongelma tai kysymys, johon kirjallisuudesta haetaan vastausta. Alussa suunnitellaan myös ongelman rajaamista, mikä voidaan tehdä esimerkiksi kohderyhmän mukaan. Ongelman ja rajauksen suunnittelussa otetaan huomioon kirjallisuuskatsauksen tavoite eli se, mihin katsausta tarvitaan ja missä sitä voitaisiin hyödyntää. (Clarke 2007: 4.) Hoitotieteessä tutkimusta on tehty vähän joiltakin alueilta, joten rajausta voidaan joutua muuttamaan löydetyn aineiston mukaan. (Salanterä - Hupli 2003: 25-27.)

Systemaattisessa kirjallisuuskatsauksessa tietolähteet ja hakuprosessit kirjataan huolellisesti. Hyvin raportoitu hakuprosessi on toistettavissa ja voidaan tarvittaessa päivittää myöhemmin. Haku rajataan yleensä koskemaan tiettyä ajanjaksoa ja aloitetaan laajoilla käsitteillä. Näin saatua aineistoa karsitaan valittujen rajausten mukaisesti. Artikkelien valinta suoritetaan vaiheittain. Ensin katsotaan otsikoiden perusteella, liittykö artikkeli katsauksen aiheeseen. Tiivistelmän ja myöhemmin koko artikkelin perusteella voidaan valita ne, jotka vastaavat aiheeseen ja sopivat rajaukseen. (Salanterä - Hupli 2003: 28–31.) Artikkeleja valittaessa tulee käyttää selkeitä poissulkukriteerejä, jotta toistettavuus säilyy. Kirjallisuuskatsaukseen tulisi ottaa mukaan kaikki hakukriteerejä vastaavat tutkimukset katsauksen luotettavuuden ja objektiivisuuden saavuttamiseksi. (Clarke 2007: 5.) Saadun aineiston luotettavuutta ja näytön astetta voidaan arvioida ja niiden perusteella päätellään, ovatko saadut tulokset yleistettävissä (Salanterä - Hupli 2003: 28-31).

Perehdyttyämme systemaattiseen kirjallisuuskatsaukseen menetelmänä toteutimme katsauksemme seuraavan kuvauksen mukaisesti. Teimme muutamia hakuja käyttäen erilaisia imetystä, miestä ja tukea merkitseviä hakusanoja. Kokeilemalla saimme hyvän käsityksen siitä, mitkä hakusanat tuottavat aiheeseemme sopivia tuloksia. Harjoitushakujen jälkeen päätimme lopulliset hakusanat sekä poissulkukriteerit. Otimme katsauksemme mukaan kaikki miehen roolia imetyksessä kuvaavat tutkimukset viimeisen

kymmenen vuoden ajalta. Rajaukseen päädyimme muun muassa riittävän suuren aineiston saamiseksi. Rajaukseen vaikutti myös se että 90-luvun lopussa oli tehty kaksi erittäin hyvin katsauksemme aiheeseen sopivaa tutkimusta. Poissulkukriteeriksi otimme myös maan, jossa tutkimus oli tehty. Koska kehitysmaiden olosuhteet ja esimerkiksi imetyssuosituksiset poikkeavat Suomesta, päätimme jättää kehitysmaissa tehdyt tutkimukset katsauksemme ulkopuolelle. Lopulliset haut teityämme karsimme aineistoa ensin otsikoiden ja sitten tiivistelmien perusteella. Hankittuamme kokotekstit, luovuimme vielä muutamista tutkimuksista, koska ne eivät vastanneet aihettamme. Käytyämme tutkimukset läpi, muotoilimme lopulliset tutkimuskysymykset.

Tietokantojen haut teimme systemaattisesti, minkä lisäksi käytimme epäsystemaattista ”find similar” -toimintoa. Systemaattisesta kirjallisuuskatsauksesta työmme erottaa se, että emme ole arvioineet tutkimusten näytön astetta. Olemme kuitenkin raportoineet hakuprosessin hyvin yksityiskohtaisesti, joten katsaus on toistettavissa. Tämä lisää työn luotettavuutta. Hakuprosessissa saadun aineistomme kokosimme yhteen käyttäen sisällön analyysia, jonka esittelemme tarkemmin alaluvussa viisi.

4.2 Aineiston haku

Olemme hakeneet tieteellisiä julkaisuja seuraavista sosiaali- ja terveysalan tietokannoista: Cochrane, Medic, Linda, OVID Medline ja OVID Cinahl. Lopulliset haut suoritettiin maaliskuussa 2008. Suoritimme haut samanlaisina kaikissa tietokannoissa. Imetystä kuvaavina hakusanoina käytimme termejä breastfeeding, breast feeding ja infant feeding, miestä kuvasimme hakusanoilla father, spouse ja partner. Medicissä ja Lindassa käytimme lisäksi suomenkielisiä hakusanoja: imet*, isä*, isi* ja puoliso*. Lopulliset hakusanat ja niillä saadut tulokset on esitetty alla olevassa taulukossa (Taulukko 1). Kokeilimme rajata hakua myös sanoilla counseling, experiences, support ym., mutta tuloksista jäi pois hyviä tutkimuksia.

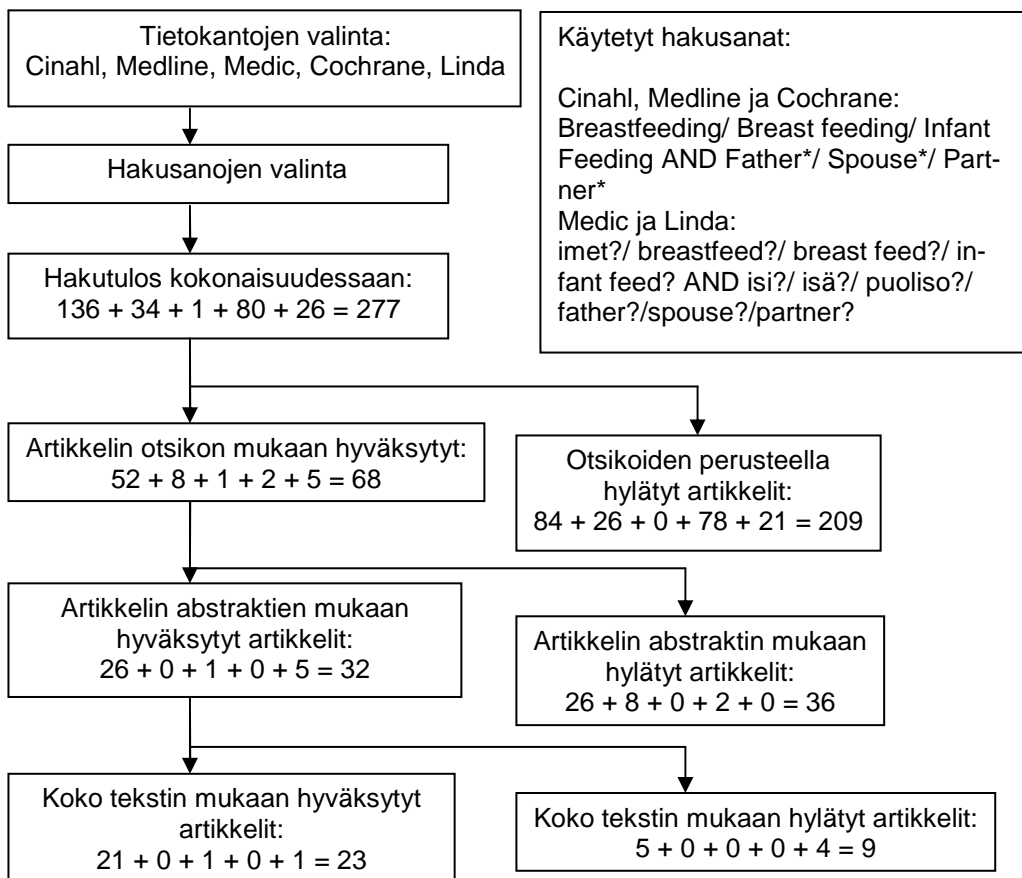
TAULUKKO 1. Artikkelien haussa käytetyt hakusanat ja tulosten määrät.

<i>Tietokanta</i>	<i>Hakusana</i>	<i>Tulosten määrä</i>
CINAHL	'breastfeeding' or 'breast feeding' or 'infant feeding' and 'father' or 'partner' or 'spouse'	136
Medline	'breastfeeding' or 'breast feeding' or 'infant feeding' and 'father' or 'partner' or 'spouse'	34
Cochrane	'breastfeeding' or 'breast feeding' or 'infant feeding' and 'father' or 'partner' or 'spouse'	80
Linda	'imet*' and 'isä*' or 'isi*' or 'puoliso*'	26
Medic	'breastfeeding' or 'breast feeding' or 'infant feeding' or 'imet*' and 'father' or 'partner' or 'spouse' or 'isä*', 'isi*' or 'puoliso*'	1

4.3 Aineiston valintakriteerit

Valintakriteereinä kirjallisuuskatsauksessamme olivat seuraavat: tutkimus on tehty Euroopassa, Amerikassa, Australiassa tai Uudessa-Seelannissa ja tutkimus on tehty vuosina 1998–2008. Lisäksi tutkimusten tuli olla suomen tai englanninkielisiä. Poissulkukriteerinä oli se, että tutkimus on tehty kehitysmaissa. Valitsimme artikkelita tuloksista ensin otsikon perusteella, seuraavan karsinnan suoritimme tiivistelmän perusteella. Luimme keräämämme aineiston läpi ja hylkäsimme vielä muutamia tutkimuksia, koska ne eivät käsitelleet aihettamme. Aineiston keruuprosessimme olemme havainnollistaneet kuvion avulla (Kuvio 1).

Kirjallisuuskatsauksemme muodostuu yhteensä 28 tutkimuksesta. Näistä viisi löytyi haun ulkopuolelta 'find similar' -toimintoa käyttämällä. Katsauksemme valitut tutkimukset on listattu aakkosjärjestykseen lähdeluetteloon. Tämän lisäksi taulukoimme erilaiset tutkimukset aineiston jäsentämiseksi sekä itse opinnäytetyön teon helpottamiseksi. Taulukoimme kirjallisuuskatsauksemme valikoidun aineiston tekijän, nimen ja julkaisuvuoden, ja kokosimme myös tutkimuksen tarkoituksen, menetelmän, otoksen ja keskeisimmät tulokset. Taulukko löytyy työn lopusta (Liite 3).

KUVIO 1. Aineistonkeruuprosessin eteneminen

4.4 Aineiston kuvaus

Kirjallisuuskatsauksemme koostuu 28 artikkelista, joista 16 on eurooppalaisia, kahdeksan pohjoisamerikkalaisia, kaksi australialaisia ja kaksi eteläamerikkalaisia tutkimuksia. Iso-Britanniassa julkaistut tutkimukset muodostavat 35,7 % aineistosta ja ovat suurin yksittäinen ryhmä. Eurooppalaisista tutkimuksista kolme oli suomalaisia ja kaksi ruotsalaisia. Tutkimusten alkuperäismaat olemme eritelleet taulukkoon (Taulukko 2).

TAULUKKO 2. Artikkelit alkuperäismaan mukaan.

<i>Maa</i>	<i>Artikkelin numero</i>	<i>Frekvenssi</i>	<i>Prosenttiosuus</i>
Australia	12, 26	2	7,1
Brasilia	24	1	3,6
Iso-Britannia	2, 4, 5, 9, 10, 14, 19, 20, 21, 25	10	35,7
Italia	15	1	3,6
Kanada	16	1	3,6
Puerto Rico	17	1	3,6
Ruotsi	6, 13	2	7,1
Suomi	7, 8, 27	3	10,7
USA	1, 3, 11, 18, 22, 23, 28	7	25,0
Yhteensä	1-28	28	100

Olemme taulukoineet tutkimukset myös julkaisuvuosittain (Taulukko 3). Julkaisut ovat vuosilta 1998-2007, joista kaksi on kirjoitettu ennen vuotta 2000. Valtaosa tutkimuksista on kuitenkin hyvin uusia. Aineistosta 53,5 % on kirjoitettu viimeisen viiden vuoden aikana. Koska haut tehtiin vuoden 2008 maaliskuussa, ei katsauksemme osunut yhtään kyseessä olevana vuonna tehtyä tutkimusta.

TAULUKKO 3. Artikkelit julkaisuvuosittain.

<i>Julkaisuvuosi</i>	<i>Artikkelin numero</i>	<i>Frekvenssi</i>	<i>Prosenttiosuus</i>
1998	27	1	3,6
1999	24	1	3,6
2000	1, 5, 13, 18, 21	5	17,9
2001	12	1	3,6
2002	3, 10	2	7,1
2003	4, 6, 7,	3	10,7
2004	9, 14, 16, 19, 20, 22, 23, 28	8	28,6
2005	15, 25	2	7,1
2006	17, 26	2	7,1
2007	2, 8, 11	3	10,7
Yhteensä	1-28	28	100

Opinnäytetyömme koostuu miehiltä kerätyn aineiston lisäksi myös naisilta kerätystä materiaalista. Tutkimukset, joissa on kerätty tietoa vain naisilta, kuvaillaan heidän mie-

lipiteitään miesten näkemyksistä ja suhteesta imetykseen. Noin puolessa tutkimuksista oli haastateltu sekä naisia että miehiä. Olemme eritelleet tutkimuksien kohderyhmät taulukkoon (Taulukko 4). Tutkimukset, joissa oli tutkittu pelkästään naisia, oli otosten yhteiskoko (n=2812) suurempi kuin tutkimusten, joissa tutkittavina oli pelkkiä miehiä (n= 592). Näin tutkimuksessamme painottuu vahvemmin naisen näkökulma miehestä imetyksen tukijana. Kuitenkin kun huomioidaan myös tutkimukset, joissa tutkittavina olivat sekä naiset että miehet, pienenee tämä naisten ja miesten määrällinen ero (naisia kaikissa tutkimuksissa yhteensä 8840 ja miehiä 6359).

TAULUKKO 4. Artikkelien tutkimusryhmät.

<i>Tutkimusryhmä</i>	<i>Artikkelin numero</i>	<i>Frekvenssi</i>	<i>Prosenttiosuus</i>
Äidit	1, 4, 5, 6, 10, 11, 19, 25, 27	9	32,2
Isät	14, 17, 22, 28	4	14,2
Molemmat	2, 3, 7, 8, 9, 12, 13, 15, 16, 18, 20, 21, 23, 24, 26	15	53,6
Yhteensä	1-28	28	100

Artikkeleista 16 vastaa ensimmäiseen tutkimuskysymykseen; 'Minkälaisia näkemyksiä miehillä on imetyksestä ja imetysohjauksesta?', mikä on noin 60 % aineistostamme. Näissä kaikissa 16 artikkelissa kuvataan miesten näkemyksiä imetyksestä ja kolmessa kuvaillaan myös miesten mielipiteitä imetysohjauksesta. Koska imetysohjausta käsitteleviä tutkimuksia oli vähän, emme muotoilleet siitä erillistä tutkimuskysymystä. Toiseen tutkimuskysymykseen; 'Miten miesten toiminnan ja näkemysten yhteyttä imetyksen onnistumiseen on kuvattu?' vastasi 20 tutkimusta. Hieman yli neljäsosa aineistosta käsittelee tutkimuskysymystä neljä; 'Millä tavoin miehiä voidaan ohjata imetyksen tukijoiksi?' ja viidesosa artikkeleista kysymystä kolme; 'Miten miehille suunnatun imetysohjauksen yhteyttä imetyksen onnistumiseen on kuvattu?' (Taulukko 5).

TAULUKKO 5. Artikkelien vastaavuus tutkimuskysymyksiin.

<i>Tutkimuskysymys</i>	<i>Artikkelin numero</i>	<i>Frekvenssi</i>	<i>Prosenttiosuus</i>
1	2, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 26, 27, 28	16	57,1
2	1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 14, 16, 18, 19, 20, 22, 23, 25, 27, 28	20	71,4
3	3, 9, 15, 22, 24, 28	6	21,4
4	3, 8, 9, 15, 18, 22, 24, 28	8	28,6

Tutkimuksista 43 % (n=12) oli määrällisiä, 36 % laadullisia (n=10) ja 21 %:ssa tutkimuksista (n=6) käytettiin laadullisen ja määrällisen tutkimusmenetelmän yhdistelmää.

Tiedonkeruumenetelmänä haastattelua käytettiin 46 %:ssa (n=13) aineistosta. Myös kyselylomaketta käytettiin menetelmänä yhtä monessa tutkimuksessa. Tutkimuksista 8 %:ssa (n=2) käytettiin kyselylomakkeen ja haastattelun yhdistelmää.

Tutkimuksien otosten koko vaihteli paljon. Viidessä laadullisessa tutkimuksessa otoksen koko oli 20 tai alle. Yhdeksään tutkimukseen osallistui yli 200 henkilöä. Nämä tutkimukset oli valtaosin tehty määrällisellä menetelmällä. Otosten määrät ja tutkimusmenetelmät on esitetty samassa taulukossa (Taulukko 6).

TAULUKKO 6. Tutkimusmenetelmät ja aineiston keruu.

	<i>Artikkelin numero</i>	<i>Frekvenssi</i>	<i>Prosenttiosuus</i>
Tutkimusmenetelmä			
Laadullinen	2, 4, 5, 8, 13, 14, 18, 22, 23, 26,	10	36
Määrällinen	1, 3, 6, 10, 12, 15, 16, 19, 20, 24, 27, 28	12	43
Yhdistelmä	7, 9, 11, 17, 21, 25	6	21
Tiedonkeruu menetelmä			
Kyselylomake	1, 3, 6, 7, 10, 16, 17, 19, 20, 24, 25, 27, 28	13	46
Haastattelu	2, 4, 5, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 18, 22, 23, 26	13	46
Yhdistelmä	15, 21	2	8
Tutkittujen määrä			
< 20	2, 5, 14, 18, 26	5	18
20 - 50	4, 8, 9, 13	4	14
51 - 100	11, 17, 28	3	11
101 - 200	1, 19, 20, 23	4	14
201 - 500	3, 6, 15, 21, 22, 25, 27	7	25
501 - 1000	16, 24	2	7
> 1000	7, 10, 12	3	11

4.5 Sisällön analyysi

Keräämämme aineiston tulokset kokosimme yhteen hyödyntäen sisällön analyysiä. Sisällön analyysin avulla voidaan analysoida dokumentteja systemaattisesti ja objektiivisesti (Weber 1990: 9). Analyysiprosessissa aineisto rikotaan osatekijöihinsä ja luokittelun avulla yhdistetään samaa asiaa kuvaavat osatekijät. Näin saadaan koko aineistoa kuvaava yhtenäinen kokonaisuus. (Dey 1993: 30.) Työssämme onkin tarkoitus kerätyn aineiston perusteella luoda teoreettinen kokonaisuus, joka vastaa tutkimusongelmaan. Analyysiamme ohjaa edeltä käsin määritelty käsitteistö ja aineistosta etsimme analyysirunkoon sopivia tuloksia. Työskentelyämme voidaan siis kuvata teorialähtöiseksi eli deduktiiviseksi sisällön analyysiksi. (Sarajärvi - Tuomi 2002: 93-99.)

Sisällön analyysin vaiheet ovat aineiston pelkistäminen, ryhmittely sekä ala- ja yläkategorioiden luominen (Sarajärvi - Tuomi 2002: 93–99). Käytettävä aineisto luetaan läpi tehokkaasti ja useita kertoja yleiskuvan saamiseksi. Tämän jälkeen aineistosta poimitaan tehtävän tutkimuksen kannalta kiinnostavat asiat ja kohdat. (Dey 1993: 83, 94.) Tutkimusongelmat ja aiheen rajausta määrittelevät, mitkä asiat ovat juuri tässä tutkimuksessa merkittäviä. (Dey 1993: 64.) Aineistosta poimittava kohta, eli analyysiyksikkö, voi olla sana, sanayhdistelmä, lauseen osa, lause tai ajatuskokonaisuus (Latvala – Vanhanen-Nuutinen 2001: 25). Aineistoon perehtyessä havaitaan usein selvästi miten sanoja on käytetty, missä merkityksessä ja kuinka kiinteästi ne ovat riippuvaisia lauseesta tai ajatusyhteydestä. Jos sana yksin ei kuvaa merkitystä tässä yhteydessä ja ajatuskokonaisuudessa, on analyysiyksiköksi valittava lause tai muu suurempi yksikkö. (Weber 1990: 44.) Aineistosta poimitut ilmaukset pelkistetään ja ryhmitellään esiin nousevien teemojen mukaan. Tällä tavoin aineistoista löydetään samaa asiaa käsittelevät tulokset, joita voidaan edelleen ryhmitellä suuremmiksi kokonaisuuksiksi. (Dey 1993: 94–95.) Aineistossa esiin tulleista yksittäisistä tuloksista muodostuu näin yhtenäisempi ja helposti käsiteltävämpi kokonaisuus (Dey 1993: 30).

Kerättyämme aineiston, luimme tutkimukset läpi muutamia kertoja. Tämän jälkeen merkitsimme korostusvärejä käyttäen eri tutkimuskysymyksiin vastaavat tulokset. Analyysin alkuvaiheissa taulukoimme muun muassa aineiston alkuperämaat, kohderyhmät ja menetelmät työskentelymme selkeyttämiseksi. Katsauksen kannalta hyödylliset tulokset listasimme pelkistetyssä muodossa ja suomeksi käännettynä. Analyysiyksiköksi valitsimme myös kokonaisia virkkeitä tuloksen merkityksen ja asiayhteyden säilyttämiseksi. Samankaltaiset pelkistetyt ilmaukset ryhmittelimme alakategorioihin. Joissakin tutkimuskysymyksissä yhdistelimme myös alakategorioita yhteisen otsikon alle. Yläkategoriat nimesimme tutkimuskysymysten mukaan. Ryhmittelyn olemme havainnollistaneet taulukoin (Liite 2).

Ryhmittelyn ja pelkistetyiden ilmausten avulla pystyimme kirjoittamaan tutkimusten tulokset yhtenäisenä kokonaisuutena vastaamaan kuhunkin tutkimuskysymykseen. Tuloksia kirjoittaessamme kiinnitimme erityistä huomiota kohderyhmän, otoksen ja menetelmän ilmaisuun, jotta tuloksia lukevalle on selvää, millaisesta tutkimuksesta on kyse. Näin tuloksista selviää myös niiden yleistettävyyden. Tutkimuksia, joissa on käytetty suurta länsimaista otosta, voidaan mahdollisesti soveltaa paremmin myös Suomessa. Pieniin otoksiin, jotka keskittyvät tiettyyn sosiaaliseen tai etniseen ryhmään, tulisi vastaavasti suhtautua kriittisemmin.

5 TULOKSET

Tässä luvussa esittelemme tutkimuskysymysten pohjalta kootun aineiston keskeiset tulokset. Olemme ryhmitelleet tulokset tutkimuskysymystemme mukaiseen järjestykseen. Tuloksia tarkastelemme erikseen vielä pohdinnassa.

5.1 Miesten näkemykset imetyksestä ja imetysohjauksesta

Selvitimme miesten näkemyksiä imetyksestä yleisesti sekä heidän puolisoidensa imetyksestä. Imetysohjauksella tarkoitamme miesten näkemyksiä puolisonsa, itsensä tai heidän molempien saamasta ohjauksesta. Emme ole rajanneet imetysohjausta mihinkään tietyssä tilanteessa annettuun ohjaukseen, vaan käsittelemme kaikkea terveydenhuoltohenkilöstöltä saatua imetysohjausta samanarvoisena.

5.1.1 Miesten näkemyksiä imetyksestä

Miehillä on paljon myönteisiä näkemyksiä imetyksestä ja he ovat pääsääntöisesti hyvin imetysmyönteisiä (Bailey 2007: 151; Ingram – Johnson 2004: 371; Okon 2004: 389; Rempel – Rempel 2004: 100; Rivera Alvarado – Vazquez Garcia – Davila Torres – Parrilla Rodriguez 2006: 339; Schmidt – Sigmant-Grant 2000: 33; Scott – Shaker – Reid 2004: 127; Shaker – Scott - Reid 2004: 265). Tarkan ym. (1998) mukaan suomalaisten äitien (n=326) mielestä heidän miehensä olivat imetysmyönteisiä (17 %) tai erityäin imetysmyönteisiä (83 %) heti synnytyksen jälkeen. Miehen imetysmyönteisyydellä oli merkittävä vaikutus naisen imetyksestä selviytymiseen. (Tarkka – Paunonen – Laipala 1998: 178.) Tämän lisäksi australialaiset miehet (n=118) arvioivat myös median sekä yhteiskunnan valtaosin imetysmyönteisiksi (McIntyre – Hiller – Turnbull 2001: 16).

Tutkimusten mukaan miehillä on tietoa imetyksen hyödyistä ja terveysvaikutuksista (Bailey 2007: 151; Okon 2004: 389; Schmidt – Sigmant-Grant 2000: 33; Shaker – Scott - Reid 2004: 265). Shakerin ym. (2004) skotlantilaisessa tutkimuksessa vertailtiin imettävien ja pullosta ruokkivien äitien sekä heidän puolisoidensa asenteita lapsen ruokkimisesta. Tutkimukseen osallistui 108 pariskuntaa. Miehet, joiden lasta imetettiin, olivat merkittävästi imetysmyönteisempiä ja tietoisempia imetyksen eduista kuin pullosta ruokittujen lasten isät. (Shaker – Scott – Reid 2004: 265-266.) Tiedot imetysasioista olivat yhteydessä myönteiseen suhtautumiseen. Shepardin ym. (2000) Skotlannissa tekemässä verrokkitutkimuksessa vertailtiin myös imettävien ja pullosta ruokkivien äitien ja heidän puolisoidensa asenteita, jotka koskivat vastasyntyneen ruokintatapoja. Pariskuntia, joissa äiti imetti, osallistui tutkimukseen 126, ja pullosta ruokkivia pariskuntia oli 101. Pullosta ruokittujen lasten isät tiesivät hyvin vähän imetyksen antamista terveys-

eduista äidille ja vauvalle. Yleisesti imettävien äitien puoliset olivat tietoisempia imetysasioista ja heillä oli useammin myönteisempi asenne imetystä kohtaan kuin niillä miehillä, joiden puoliset ruokkivat lasta pullosta. Imettävät äidit sekä heidän puolisonsa olivat yhtä mieltä siitä, että imetys on myönteinen kokemus äidille ja lapselle, ja että rinnat on tarkoitettu imetystä varten. (Shepard – Power – Carter 2000: 654-655, 658.)

Miehillä oli erilaisia näkemyksiä imetyksen vaikutuksesta parisuhteeseen ja seksuaalisuuteen. Hannulan (2003) seurantatutkimuksessa analysoitiin äitien (n=759), isien (n=607) ja lapsivuodeosaston hoitajien (n=135) imetykseen liittyviä näkemyksiä. Tutkimuksessa selvitettiin osallistujien näkemyksiä parisuhteesta, seksistä, rinnoista ja imetyksestä. Lähes kaikki äidit kokivat puolisoidensa suhtautuvan myönteisesti imetykseen, ja valtaosa äideistä koki parisuhteensa toimivaksi. Äideistä 75 % oli tyytyväisiä rintojensa ulkonäköön. Miehet olivat pääsääntöisesti samaa mieltä parisuhteen toimivuudesta ja olivat selkeästi tyytyväisempiä puolisonsa rintojen ulkonäköön. Alkutuotkimuksen mukaan miehistä 87 %:n mielestä imetys ei pilaa naisen rintoja ja 82 %:n mielestä imetys ei haittaa seksielämää. Valtaosa isistä ei kuitenkaan osannut sanoa, vaikuttaisiko imetys myönteisesti vai kielteisesti seksielämään. Isien asenteet olivat myönteiset imetystä kohtaan myös puolen vuoden kuluttua lapsen syntymästä. Miehistä 56 % oli sitä mieltä, että imetys on tehnyt puolison ihanan naiselliseksi ja puolet miehistä koki imetyksen lisänneen puolison itseluottamusta naisena. Sukupuolielämään ja seksuaalisen halukkuuteen imetys ei valtaosalla vaikuttanut mitenkään. (Hannula 2003: 56-57, 59.)

Puertoricolaisessa tutkimuksessa (2006) selvitettiin miesten (n=100) imetystietämystä, asenteita seksuaalisuuteen ja imetykseen sekä halukkuutta tukea imetystä tulevaisuudessa. Tutkimuksessa selvisi, että 88,8 %:lla miehistä oli vähän tietämystä imetyksestä. Kuitenkin 81,6 %:lla miehistä oli myönteinen asenne seksuaalisuuteen ja imetykseen. Puertoricolaisista miehistä 70 % koki, ettei imetys vaikeuta parisuhdetta tai vähennä naisen seksuaalisia haluja, ja 80 % miehistä oli sitä mieltä, että imettäminen ei tee naisesta vähemmän viehättävää. Miehistä 92 % oli halukkaita tukemaan puolisoitaan täysimetykseen. Tutkimuksen mukaan tieto ja asenteet olivat verrannolliset halukkuuteen tukea puolisoa imetykseen. (Rivera Alvarado – Vazquez Garcia – Davila Torres – Parrilla Rodriguez 2006: 338-339.) USA:ssa tehdyssä määrällisessä tutkimuksessa puolestaan ilmeni, että miehet (n=59) olivat huolissaan siitä, että imetys vähentää parisuhteen romantiikkaa ja vaurioittaa kosmeettisesti naisen rintoja (Wolfberg – Michels – Shields – O'Campo – Bronner – Bienstock 2004: 709). Ingramin ja Jonhsonin tutkimuksen mukaan miehet olivat huolissaan myös imetyksen vaikutuksesta seksin harrastamiseen (Ingram – Jonhson 2004: 377).

Tutkimuksista ilmeni, että miehillä oli myös kielteisiä näkemyksiä sekä erilaisia ennakkoluuloja imetykseen liittyen. Ingramin ja Johnsonin mukaan brittimiehet kokivat, että imetys ei kuulu miehille (Ingram – Johnson 2004: 371). Okonin (2004) brittiläisessä tutkimuksessa suurin osa miehistä (n=8) tunnisti imetyksen tärkeyden, mutta koki sen kuuluvan vain naiselle ja valtaosa ilmaisi enimmäkseen välinpitämättömyyttä imetystä kohtaan (Okon 2004: 391). Miehet kokivat usein, että imetys ei ole sopivaa julkisella paikalla, mikä vaikutti osaltaan päätökseen imettämisestä (Bailey 2007: 150; Ingram – Johnson 2002: 376-377; Schmidt – Sigmant-Grant 2000: 33; Shaker – Scott – Reid 2004: 266; Shepard – Power – Carter 2000: 655; McIntyre - Hiller - Turnbull 2001: 16-17). Powerin ja Carterin (2000) brittiläisessä tutkimuksessa kuvailtiin, että miehet arvelivat imetystä kivuliaaksi. (Shepard – Power – Carter 2000: 655).

Tutkimuksissa kuvailtiin myös miesten erilaisia huolenaiheita tai ristiriitoja imetykseen liittyen. Ruotsalaisessa laadullisessa tutkimuksessa haastateltiin pariskuntia (n=20) heidän tuen ja avun tarpeistaan synnytyksen jälkeen. Tutkimuksessa miehet kuvailivat monenlaisia huolenaiheita ja yleisesti ne koskivat imetyksen aikatauluttamista ja maidon riittävyttä (Nyberg – Bernerman Sternhufvud 2000:390). Australialaisessa tutkimuksessa tutkittiin pariskuntien (n=17) kokemuksia ennen aikaisesti syntyneen imetyksestä. Kaikki pariskunnat suhtautuivat imetykseen myönteisesti ja pitivät sitä osana äitiyttä ja hyvää vanhemmuutta. Lapsen joutuminen erityishoitoa vaativien osastolle aiheutti kuitenkin ristiriitaisia tunteita imetyksestä. Imetyksen aloittaminen tehohoidon jälkeen koettiin hankalaksi, koska lapsen saaman maidon määrät eivät olleet enää tarkkoja. Huoli maidon riittämättömyydestä oli suuri. (Sweet 2006: 7, 9-10.)

Tutkimuksista ilmenee, että miehet kokevat useita pulloruokintaa puoltavia tekijöitä. Imetys esimerkiksi koetaan sitovaksi ja pulloruokinnan ajatellaan antavan äidille enemmän vapautta. (McIntyre – Hiller – Turnbull 2001: 16; Shepard – Power – Carter 2000: 655.) McIntyren ym. tutkimuksessa kuvailtiin sosiaalisen tuen merkitystä imetyksen onnistumiselle Australiassa. Kohderymänä olivat vähävaraisempien ja vähemmän koulutettujen ryhmien äidit (n=116), isät (n=118) ja isoäidit (n= 139). Myös ryhmän merkitystä imetyksen onnistumiselle tutkittiin. Pulloruokintaan päätyneiden perheiden isät perustelivat valintaa äidinmaidonkorvikkeiden käytön helppoudella ja erityisesti mahdollisuudella jättää lapsi muiden huostaan (McIntyre – Hiller – Turnbull 2001: 16). Shepardin ym. tutkimuksessa vertailtiin imettävien ja pullosta ruokkivien äitien ja heidän puolisoitensa asenteita, jotka koskevat lapsen ruokintatapaa. Molemmissa ryhmissä sekä äidit että isät pitivät pulloruokintaa hyvänä tapana antaa isän osallistua lapsen hoitoon. (Shepard – Power – Carter 2000: 655.) Imettävien äitien puoliset olivat äitejä enemmän sitä mieltä, että pullosta ruokkiminen on sopiva tapa ruokkia lasta. Isät

myös arvioivat, että pulloruokinta tarjoaa äidille enemmän vapauksia. Imettävät äidit ja heidän puolisonsa olivat yhtä mieltä siitä, että pulloruokinta on hyvä tapa antaa isän osallistua lapsen hoitoon, imetettyjä lapsia tulee ruokkia useammin ja että imetys ei ole sopivaa yleisellä paikalla. (Shepard – Power – Carter 2000: 654-655, 658.) Miehet ajattelivat myös, että imetys voi vaikeuttaa heidän ja lapsen välistä kiintymyssuhdetta (Okon 2004; 390; Schmidt – Sigmant-Grant 2000: 33). USA:ssa tehdyssä tutkimuksessa miehistä (n=59) osa koki, että he jäävät ulkopuolisiksi imetysprosessissa sekä että imetys heikentää isän ja lapsen välistä suhdetta (Wolfberg – Michels – Shields – O’Campo – Bronner - Bienstock 2004: 709). Brittiläisessä tutkimuksessa osa miehistä kuitenkin koki, että lasta ei tarvitse ruokkia voidakseen kiintyä häneen (Ingram – Johnson 2004: 371).

5.1.2 Miesten näkemyksiä imetysohjauksesta

Suomalaisessa pro gradu -tutkielmassa kuvattiin äitien ja heidän puolisoitensa arvioin- teja synnytyssairaalassa annettavasta imetysohjauksesta, sen sisällöstä, menetelmistä ja heidän tärkeinä pitämistään asioista imetyksessä selviytymisessä. Tutkimus oli laa- dullinen, ja aineisto kerättiin teema- ja parihaastatteluilla. Haastatteluja oli 12, ja haas- tatteluihin osallistujat olivat ensisynnyttäjä-äitejä (n=11) ja heidän puolisoitaan (n=10). Tutkimukseen osallistuneiden mielestä imetysohjaus muodostuu avun ja tuen antami- sesta varhaisimetyksessä, imuotteen tarkastamisesta, ohjauksesta tutin käytössä, ym- päri vuorokautisesta vierihoidon toteuttamisesta, yöimetyksestä ja lapsentahtisesta ime- tyksestä. Lisäksi siihen kuuluvat erilaisten imetysasentojen ohjaus, tiedon antaminen tehoimupäivistä, ohjaus lisämaidon antamisesta sekä käsilypsyn ohjaus. (Iivarinen 2007: 26.)

Äidit ja heidän puolisonsa olivat tyytyväisiä ohjauksen sisältöön. Kaikki äidit ja lähes kaikki miehet olivat saaneet etukäteen tietoa varhaisimetyksestä. Kaikki tutkimukseen osallistuneet miehet muun muassa tiesivät, mikä on hyvä imuote. Äidit kertoivat väsy- myksestään, jolloin omat voimavarat eivät olleet riittäneet imuotteen tarkistukseen. Puolisoiden apu ja taidot olivat tärkeitä äideille. (Iivarinen 2007: 28-29.) Miehet olisivat halunneet osallistua enemmän vierihoidon, mutta perhehuoneiden puute ja vierailuajat rajoittivat heidän osallistumistaan (Iivarinen 2007: 33).

Lähes kaikki miehet olivat harjoitelleet vauvan kylvetystä sairaalassa. Miehet olivat tyytyväisiä myös ohjaukseen, joka liittyi vaipan vaihtoon. Useimmat tutkimukseen osal- listuneet miehet kokivat saaneensa niukasti imetysohjausta sairaalassa; kaikki miehet eivät kuitenkaan edes halunneet harjoitella vauvanhoitoa sairaalassa. Vanhemmat kai-

pasivat enemmän yksilöohjausta ja toivoivat, että ohjaustilanteisiin otettaisiin myös mies mukaan. (Iivarinen 2007: 39-40.)

Tutkimukseen osallistuneiden äitien mielestä puolison tuki ja apu olivat heille tärkeitä imetyksessä ja vauvan hoidossa selviytymisessä. Miehen tuki kuvailtiin merkittäväksi perheen arkisessa elämässä, ja se auttoi äitejä jaksamaan uudessa elämäntilanteessa. Miehillä oli paljon tietoa imetyksestä, vaikka he kokivatkin saaneensa liian vähän imeytysohjausta ja tietoa sairaalassa. Miehet pitivät luonnollisena tehtävänä auttaa äitejä ja tukea heitä imetyksessä. (Iivarinen 2007: 44-45.)

Hannulan (2003) tutkimukseen osallistuneista miehistä (n= 607) kaksi kolmasosaa oli sitä mieltä, että imetykseen liittyviä asioita oli käsitelty perhevalmennuksessa. Miehistä 75 % piti neuvolassa raskausaikana saamaansa ohjausta riittävänä, ja 25 % miehistä piti ohjausta imetyksestä riittämättömänä. Sairaalan antamaa ohjausta piti 94 % miehistä riittävänä. (Hannula 2003: 52.)

Ingramin ja Johnsonin (2004) sekä Okonin (2004) brittitutkimuksissa miehet kokivat, että ohjaus on suunnattu vain naisille. Näissä tutkimuksissa miehet eivät olleet saaneet ohjausta raskauden aikana eikä heitä ollut otettu mukaan keskusteltaessa imetyksestä. Miehet olisivat halunneet enemmän erityisesti heille suunnattua tietoa siitä, miten imeytys toimii, ruokkimisesta vauvan tarpeiden mukaisesti, maidon lypsämisestä ja siitä, kuinka he voisivat auttaa imetyksen tukemisessa. (Ingram – Johnson 2004: 371; Okon 2004: 390.)

Ingramin ja Johnsonin (2004) brittitutkimuksen interventiossa kättilön antama ohjaus koettiin hyödyllisenä. Isät pitivät asentojen harjoittelemisesta nukkien avulla. Koti oppimisympäristönä oli heidän mielestään luonteva ja mahdollisti asentojen harjoittelun omilla tuoleilla. Ohjaukseen käytetty aika (n. 30 min) oli myös sopivan mittainen. Interventiossa annettu lehtinen oli myös isien mieleen. Lehtisessä olevat tiedot ja perustelut auttoivat ymmärtämään saatua ohjausta. Interventiossa annettu suullisen ja kirjallisen ohjauksen yhdistelmä koettiin hyödylliseksi, koska ohjaustilanteessa saattoi kysyä kättilöltä, jos jokin asia jäi epäselväksi. Ohjelehtinen oli isien mielestä hyvä vaihtoehto, toisin kuin ohjausryhmä, joka ei saanut lainkaan kannatusta. (Ingram – Johnson 2004: 376.)

5.2 Miesten toiminnan ja näkemysten yhteys imetyksen onnistumiseen

Tutkimuksista ilmeni, että miehet voivat toiminnallaan edistää tai estää imetyksen onnistumista. Olemme tutkimuksista poimineet näitä tekijöitä, miten miehet ovat edistäneet tai estäneet imetystä sekä miten he voivat edistää tai estää imetyksen onnistumista. Esittelemme, kuinka tutkimuksissa on kuvattu näiden toimintojen ja näkemysten yhteyttä imetyksen onnistumiseen.

5.2.1 Imetystä edistävät ja estävät tekijät

Imetystä edistäviä ja estäviä tekijöitä oli kuvailtu 12 tutkimuksessa (Taulukko 7). Näistä 10:ssä kerrottiin imetystä edistävästä tekijöistä ja vain kolmessa tuli esiin imetystä estäviä tekijöitä.

TAULUKKO 7. Miehen toiminnan imetystä edistävät ja estävät tekijät.

<i>Imetystä edistävät ja estävät tekijät</i>	<i>Artikkelin numero</i>	<i>Frekvenssi</i>
Miehen tarjoama psyykkinen tuki	1, 4, 6, 7, 18, 22, 23, 27, 28	9
Miehen tarjoama konkreettinen tuki	7, 9, 18, 23, 27, 28	6
Miehen passiivisuus ja kielteinen kielenkäyttö	14	1
Vastuun jakaminen pulloruokinnan avulla	1, 5	2
Yhteensä	1, 4, 5, 6, 7, 9, 14, 18, 22, 23, 27, 28	12

Aroran ym. (2000) amerikkalaisessa tutkimuksessa selvitettiin äitien (n=245) käsityksiä imetyspäätökseen vaikuttaneista seikoista. Pulloruokinnan valinneista äideistä 80 % oli sitä mieltä, että lapsen isän tuki ja positiivinen asennoituminen olisivat rohkaisseet heitä valitsemaan imetyksen. Imettäneistä äideistä 32,8 % ilmoitti miehen mielipiteen olleen yksi imetystä puoltaneista tekijöistä. (Arora - McJunkin - Wehrer - Kuhn 2000: 68-70.) Dykesin ym. (2003) tutkimuksessa haastateltiin teiniäitejä (n=27). Tutkimuksessa heidän havaittiin tarvitsevan muun muassa emotionaalista tukea sekä kunnioitusta ja arvostusta. Haastatteluissa teiniäidit kuvailivat tarvinneensa erityisesti puolisoiltaan tunnetta, että heistä välitetään. Teiniäidit kertoivat myös tarvinneensa puolisoa jakamaan vastuun lapsesta. (Dykes - Hall - Burt - Edwards 2003: 395.)

Ekströmin ym. (2003) ruotsalaisessa tutkimuksessa äitien (n=488) lausunnoissa ilmeni puolisoitten antaman tuen imetystä edistävä vaikutus. Puolison läsnäolo ja äidin luottamus puolisoonsa synnytyksessä olivat yhteydessä pidempään imetyksen keston.

(Ekström - Widström - Nissen 2003: 264.) Sullivanin ym. (2004) Yhdysvalloissa tehdystä laadullisesta tutkimuksesta myös miehen raskauden aikana tarjoama tuki ennusti pidempää imetystä. Haastateltujen yhdysvaltalaispariskuntien (n=115) suhteen laatu oli yhteydessä imetyksen jatkumiseen. Äidit, jotka elivät mielestään onnellisessa parisuhteessa, imettivät pidempään kuin suhteeseensa tyytymättömät äidit. Myös miesten tyytyväisyys parisuhteeseen korreloi imetyksen kestoon. Miehen tarjoaman konkreettisen avun merkitys tuli esiin samassa tutkimuksessa. Mitä enemmän mies osallistui kotitöihin ja lapsen hoitoon, sitä todennäköisempää oli imetyksen jatkuminen. (Sullivan - Leathers - Kelley 2004: 202.)

Tarkan ym. (1998) suomalaisessa määrällisessä tutkimuksessa havaittiin, että ensisynnyttäjien (n=326) tukiverkostoltaan saama tuki helpotti imetyksestä selviytymistä. Äidit pitivät puolisoitaan tärkeänä osana tukiverkostoaan ja arvioivat puolisoitensa asennoitumisen imetykseen myönteiseksi tai erittäin myönteiseksi. Äidit kertoivat miehen olevan tärkein tukiverkoston jäsen erityisesti konkreettisen avun tarjoamisessa. (Tarkka - Paunonen - Laippala 1998: 178-179.)

Kolmessa yhdysvaltalais tutkimuksessa miehet olivat tunnistaneet imettävälle puolisoilleen antamansa tuen merkityksen. Schmidtin ja Sigmant-Grantin (2000) Pennsylvaniassa tekemässä laadullisessa tutkimuksessa vähävaraisten pariskuntien (n=17) miehet kertoivat pienryhmäkeskusteluissa auttaneensa imettävää puolisoaan muun muassa tarjoamalla emotionaalista tukea. Tutkimukseen osallistuneet miehet pitivät antamansa apua tärkeänä imetyksen kannalta. Keskusteluissa miehet kertoivat myös konkreettisesti auttaneensa puolisoaan imetyksen aikana ja syöttöjen välissä. (Schmidt - Sigmant-Grant 2000: 33.) Stemlerin ja Loveran (2004) texasilaisen imetystä edistävän ohjelman alustavassa raportissa miehet (n=425) kertoivat osaavansa vertaistuen ansiosta paremmin tukea ja rohkaista puolisoitaan imetyksessä. Alustavien tulosten mukaan imetys onkin lisääntynyt ohjelman toiminta-alueella. (Stemler - Lovera 2004: 419.) Myös Wolfbergin ym. (2004) Baltimoressa toteutetussa määrällisessä tutkimuksessa saatiin samankaltaisia tuloksia. Miehillä (n=59) annetussa lisäohjauksessa heitä opastettiin tukemaan ja rohkaisemaan puolisoitaan imettämään. Miesten kouluttaminen imetyksen asianajajiksi edisti imetystä huomattavasti. Lisätyllä ohjauksella ja vertaistuellalla miehiä opastettiin tukemaan imettäviä puolisoitaan myös auttamalla imetyksen aikana ja antamalla tietoa. (Wolfberg - Michels - Shields - O'Campo - Bronner - Bienstock 2004: 709-710.)

Myös Hannulan (2003) tutkimuksessa haastatelluista suomalaismiehistä (n=607) 79 % kertoi tukeneensa puolison imetystä sairaalassa. Miehistä 87 % uskoi voivansa tukea

imetystä kotona. Tukeminen ilmeni henkisen tuen antamisena, konkreettisena avustamisena tai läheisyytenä ja miellyttävän ilmapiirin luomisena. Miehet auttoivat puolisoitaan muun muassa imetysasennon löytämisessä, ojentamalla vauvan äidille, tarkkailemalla imuotetta ja hoitamalla vauvaa. Miehet kertoivat myös huolehtineensa äidin fyysisestä hyvinvoinnista, avustaneensa imetyksen ongelmatilanteissa sekä lypsämisessä ja maidonkerääjien pesemisessä. Valtaosa äideistä oli tyytyväisiä saamaansa tukeen ja piti sitä riittävänä. (Hannula 2003: 91-93.)

Ingramin ja Johnsonin (2004) tutkimuksen laadullisessa osiossa haastatellut miehet (n=5) kertoivat erilaisia konkreettisia tapoja auttaa imettävää puolisoaan. Osallistumalla kotitöihin, kuten pyykinpesuun ja kaupassa käyntiin, englantilaiset isät kevensivät imettävien äitien työtaakkaa. Miehet auttoivat myös osallistumalla lapsen hoitoon, he esimerkiksi kylvettivät lasta ja vaihtoivat vaippoja. Imetyksen aikana juotavan tarjoaminen äidille oli myös eräs konkreettinen auttamiskeino. Tutkimukseen liittyvässä ohjauksessa perheitä (n=29) ja erityisesti miehiä oli myös opastettu imetysasentoihin auttamisessa ja imuotteen korjaamisessa. Haastatellut miehet kokivat nämä käytännön harjoitukset erittäin hyödyllisiksi. (Ingram - Johnson 2004: 371, 376.)

Okonin (2004) brittiläisessä tutkimuksessa puolestaan ilmeni imetystä estäviä tekijöitä. Suppeassa haastattelututkimuksessa selvitettiin miesten (n=8) imetysnäkömymiä. Tutkimuksen mukaan miehillä oli hyvin erilaisia kokemuksia imetyksestä, ja heistä valtaosa suhtautui välinpitämättömästi imetykseen. Miehet eivät ottaneet osaa imetysasioihin, koska he kokivat, että se ei kuulu heille. Miesten kielenkäyttö oli negatiivista, ja heidän kommentteja kuvattiin välinpitämättömiksi, syyttäväiksi tai luovuttamista ilmaiseviksi. (Okon 2004: 390-391.)

Earlen (2000) laadullisessa tutkimuksessa imetyksen koettiin vaikeuttavan miehen osallistumista lapsen hoitoon. Tutkimuksessa ensisynnyttäjät (n=19) raportoivat valinneensa pulloruokinnan, jotta lapsen isä voisi osallistua ruokkimiseen. Miehen osallistuminen lapsen hoitoon pulloruokinnan kautta esti imetyksen onnistumista. (Earle 2000: 328.) Aroran ym. (2000) yhdysvaltalaisessa tutkimuksessa äitien (n=123) käsitys miehen mielipiteestä vaikutti ruokintatavan valintaan. Pulloruokintaan päätyneet äidit pitivät puolisonsa mielipidettä merkittävimpana tekijänä ruokintatavan valinnassa. (Arora - McJunkin - Wehrer - Kuhn 2000: 68-70.)

5.2.2 Edistävien ja estävien tekijöiden yhteys imetyksen onnistumiseen

Tutkimuksista ilmeni, että miesten myönteinen näkemys imetyksestä oli yhteydessä imetyksen aloittamiseen. Päätökseen lapsen ruokintatavasta vaikutti merkittävästi puolison käsitys miehen mielipiteestä (Arora – McJunkin – Wehrer – Kuhn 2000: 68; Swanson – Power 2005: 272-282; Rempel - Rempel 2004: 100-104; Lessen - Crivelli-Kovach 2007: 258-259). Brittitutkimuksessa (2005) tutkittiin äitien (n=203) ennakkokäsityksien ja sosiaalisten olosuhteiden vaikutusta imetyksen tai pulloruokinnan valitsemiseen. Imetyksen valinneet äidit kokivat sosiaalisten kontaktiensa (lapsen isä, oma äiti ja hoitohenkilökunta) puoltavan imetystä päinvastoin kuin pulloruokinnan valinneet. Sekä imettävät että pullosta ruokkivat äidit arvioivat lapsensa isän mielipiteen merkittävimmäksi sosiaalisista kontakteistaan. Imettäjät kuvasivat puolison näkemyksen vielä tärkeämmäksi kuin pullosta ruokkivat äidit. (Swanson – Power 2005: 272-282.)

Rempelin ja Rempelin (2004) kanadalainen pitkittäistutkimus kuvailee, kuinka miehet vaikuttavat ensisynnyttäjien imetyspäätökseen ja imetykäyttäytymiseen. Tutkimukseen osallistujat olivat sekä äitejä (n=317) että isiä (n=213). Tutkimuksessa kartoitettiin ennen lapsen syntymää naisten ja miesten uskomuksia, siitä imettääkö nainen lasta 1, 2, 4, 6, 9 ja 12 kuukautta synnytyksen jälkeen. Arviot kerättiin numeroasteikolla 1-10, jossa kymmenen edustaa suurinta todennäköisyyttä, että puoliso imettää kyseessä olevana aikana. Tutkimuksessa ilmeni, että yleisesti miehet uskoivat, että heidän puolisoitensa tulisi imettää ainakin ensimmäisien kuukausien ajan. Useimmat miehet (ka=9,13) uskoivat, että heidän puolisoitensa tulisi imettää neljään kuukauteen saakka, kuitenkin selvästi vähemmän miehet (ka=7,88) uskoivat, että heidän puolisonsa imettävät kuutta kuukautta kauemmin. Miehet arvioivat yleisesti puolisoitensa imettävän pidempään kuin puoliset itse. Tutkimuksessa ilmeni, että naiset muokkasivat omaa käsitystään vastaamaan heidän miestensä odotuksia. Tutkimus osoittaa, että miehet vaikuttivat merkittävästi myönteisesti sekä imetyspäätökseen että imetykäyttäytymiseen. (Rempel - Rempel 2004: 100-104.) Lessenin ja Crivelli-Kovachin (2007) USA:ssa tehdyssä tutkimuksessa kuvailtiin tehohoidossa olevien lasten äitien (n=100) imetykseen myönteisesti vaikuttavia tekijöitä. Äideistä 69 % kertoi miehen tuen olleen tärkein imetyspäätökseen vaikuttanut tekijä. (Lessen - Crivelli-Kovach 2007: 258-259.)

Miehillä oli myös kielteinen vaikutus päätökseen lapsen ruokintatavasta sekä imetyksen onnistumiseen. Okonin (2004) brittitutkimuksessa miesten (n=8) negatiiviset kommentit ja syytökset sekä piittaamattomuus lisäsivät äitien voimattomuuden tunnetta varsinkin päätöksenteossa. Myös miesten konservatiiviset näkemykset sukupuolirooleista ja suhde lapsen äitiin saattoivat vaikuttaa imetyspäätökseen. (Okon 2004: 390-391.) Aroran ym. (2000) USA:ssa tehdyssä tutkimuksessa yhtenä äitien (n=245) pää-

syynä pulloruokinnan valitsemiseen imetyksen sijasta oli äidin käsitys isän mielipiteestä. Muita syitä olivat epävarmuus maidon riittävydestä sekä töihin paluu. Valitettavasti äitien käsitys puolison asenteesta ei ole aina oikea. Imetyksen valinneiden äitien perusteluita olivat imetyksen edut lapsen terveydelle, luonnollisuus sekä tunnesiteen muodostuminen äidin ja lapsen välille. (Arora – McJunkin – Wehrer – Kuhn 2000: 68.)

McIntyren ym. (2001) australialaisessa tutkimuksessa selvitettiin sosiaalisen tuen merkitystä imetykselle vähävaraisempien ja vähemmän koulutettujen ryhmissä. Tutkimuksessa kartoitettiin äitien, isien, isoäitien ja yhteisön asenteita vastasyntyneen ruokintatavoista. Tutkimus suoritettiin puhelinhaastatteluina (n=3400). Tutkimuksesta ilmeni, että tukea imetykseen oli vähän verrattuna pulloruokinnan tukemiseen. Tukea estävät tekijät olivat samanlaiset kaikissa kohderyhmissä. Näitä syitä olivat imettäminen julkisella paikalla, pulloruokinnan helppous, äidin epämukavuus imettää, imetyksen vaatima tuki, isän osallistuminen lapsen ruokintaan ja äidin aiemmat kokemukset imetyksestä. Huolimatta siitä, että suuri osa aikoi imettää, tämä ei aina toteutunut. Päätös imetystavasta valittiin ennen raskautta tai sen alkuvaiheessa. Päätökseen osallistui enemmän mies kuin isoäiti. (McIntyre – Hiller – Turnbull 2001: 16-17.)

Sullivanin ym. (2004) tutkimuksessa kuvailtiin parisuhteen ominaisuuksien ja vanhempien sukupuoliroolien yhteyttä imetyksen keston. Tutkimuksessa haastateltiin parisukuntia (n=115). Tutkimuksesta ilmeni, että imettämisen lopettaneet äidit raportoivat kokeneensa merkittävästi enemmän stressiä parisuhteessaan ja osallistuneensa huomattavasti enemmän kotitöihin kuin äidit, jotka jatkoivat imettämistä. (Sullivan - Sonya - Michele 2004: 201.) Dykesin ym. (2003) tutkimuksessa kuvailtiin teiniäitien (n=24) kokemuksia ja tuen tarpeita imetyksessä. Tutkimuksen mukaan äidit halusivat jakaa ruokinnan vastuuta puolisonsa kanssa sekä osallistua puolisoitaan, jolloin he valitsivat pulloruokinnan imetyksen rinnalle ja luopuivat täysimetyksestä. (Dykes - Hall Moran - Burt - Edwards 2003: 394.) Vastuun jakamista ja puolison osallistamista lapsen ruokintaan kuvaillaan myös Earlen (2000) tutkimuksessa. Kuitenkaan ei ole selvää, toivooko isä osallistumistaan vai onko kyseessä vain puolison toive osallistumisesta. (Earle 2000: 328.)

Baileyn (2007) suppeassa tutkimuksessa tutkittiin naisten (n=6) ja miesten (n=5) imetyskokemuksia sekä lapsen ruokintatapaan vaikuttavia tekijöitä. Tutkimuksesta ilmeni, että miehet antoivat mielellään puolison päättää lapsen ruokinnasta. Tutkimuksessa nainen koettiin tärkeimmäksi imetyspäätökseen vaikuttajaksi. Tutkimusmenetelmänä oli puolistrukturoitu haastattelu, joka pohjautui kuuteen naisille ja viiteen miehille esitettyyn kysymykseen. (Bailey 2007: 150-151.) Scottin ym. (2004) tutkimuksessa, jossa vertail-

tiin pariskuntien (n=129) asenteita lapsen ruokintatavasta, todettiin, että miesten mielipiteet eivät vaikuttaneet naisen imetyspäätökseen, vaan ratkaisevammassa asemassa oli äitien oma asennoituminen. (Scott – Shaker – Reid 2004: 127-128.)

Miehen läsnäololla, tuella, imetysmyönteisyydellä sekä avuliaisuudella oli tutkimusten mukaan myönteinen merkitys imetyksen kestoon. Ekströmin ym. (2003) ruotsalaisessa tutkimuksessa kuvailtiin imetystuen ja äidin itseluottamuksen yhteyttä imetyksen kestoon. Tutkimukseen osallistujat olivat ensisynnyttäjiä (n=194) ja uudelleensynnyttäjiä (n=294). Tutkimuksen mukaan ensisynnyttäjien imetyksen kesto korreloi aikaan, jonka isät olivat läsnä synnytyssalissa ja lapsivuodeosastolla. (Ekström – Widström – Nissen 2003: 264.) Rempelin ja Rempelin (2004) mukaan naisten käsitys puolisonsa imetysmyönteisyydestä ennusti heidän aikomuksiaan imetyksen keston suhteen. Miesten näkemykset ennustivat imetyksen kestoja kuitenkin paremmin kuin naisten arviot. Naiset siis muuttivat imetysaikomuksiaan vastaamaan paremmin puolisonsa näkemystä, kun imetys jatkui yli neljä kuukautta synnytyksen jälkeen. Miehet suhtautuivat naisten oletuksia positiivisemmin imetykseen. Naiset arvioivat myös miestensä avuliaisuutta, joka korreloi aiottuun imetyksen kestoon. Mitä auttavaisemmaksi äiti arvioi puolisonsa, sitä kauemmin hän aikoi imettää. (Rempel – Rempel 2004: 103-106.)

Ingramin ym. (2002) brittiläisessä tutkimuksessa tutkittiin täysimetykseen ja osittaisimetykseen vaikuttavia tekijöitä kaksi ja kuusi viikkoa synnytyksen jälkeen. Tutkimuksen otos muodostui äideistä (n=1400), joille lähetettiin kyselylomakkeet kirjeitse kotiin. Tutkimuksen mukaan miehen ja muun perheen tuki korreloivat vahvimmin yli 6 viikkoa jatkuneeseen imetykseen. Jos mies, perhe ja terveydenhoidon ammattilaiset kaikki yhdessä tukivat imetyksen jatkamista, äiti imetti 6 viikon kuluttua synnytyksestä 37 kertaa todennäköisemmin, kuin jos hän ei kokenut saavansa lainkaan tukea. Imettämistä jatkaneista äideistä (n=802) 79 % koki puolisonsa kannustavaksi. (Ingram – Johnson – Greenwood 2002: 96-98.) Sullivanin ym. (2004) tutkimuksessa ilmeni, että miehen odotukset puolisonsa täysimetyksestä ennustivat merkittävästi joko osittais- tai täysimetyksen jatkumista (Sullivan - Sonya - Michele 2004: 201-202).

Tutkimusten mukaan imetyksen onnistumisen kannalta on olennaista naisten itsevarmuus imettäjänä. Ekströmin ym. (2003) mukaan 6-12 kuukautta synnytyksen jälkeen niin ensisynnyttäjien kuin muidenkin äitien arvio itsevarmuuden tunteestaan imetyksen aikana korreloi siihen, kuinka paljon he olivat luottaneet puolisoonsa. (Ekström – Widström – Nissen 2003: 264.) Myös Tarkan ja Paunosen (1998) tutkimuksessa miesten asenne imetystä kohtaan korreloi vahvasti äitien imetyksestä selviytymisen kokemukseen. Äitien kokemus sosiaaliselta verkostoltaan saamastaan tuesta oli suoraan ver-

rannollinen imetyksestä selviytymiseen. Sosiaalisen verkoston antama tuki ja konkreettinen apu korreloivat imetyksen onnistumiseen ensimmäisen viiden päivän kuluessa synnytyksestä. (Tarkka – Paunonen 1998: 178.)

5.3 Miehillä suunnatun imetysohjauksen yhteys imetyksen onnistumiseen

Miehen merkitystä imetyksen tukijana on tutkittu antamalla erilaisille interventioryhmille tavallista laajempaa ohjausta, ja vertaamalla interventioryhmän imetyslukuja verrokkiryhmiin tai aiempiin imetyslukuihin. Ohjauksen myötä ryhmien välille kehittyi merkittäviä eroja imetyksen aloittamisessa, täysimetyksessä ja imetyksen kestossa. Tutkimusten mukaan miehille suunnattu ohjaus edisti selvästi imetystä. (Cohen - Lange - Slusser 2002: 63; Ingram - Johnson 2004: 374-375; Pisacane - Continisio - Aldinucci - D'Amora - Continisio 2005: 495-496; Stemler - Lovera 2004: 420; Susin - Giugliani - Kummer - Maciel - Simon - da Silveira 1999: 153, 155; Wolfberg - Michels - Shields - O'Campo - Bronner - Bienstock 2004: 710-711.)

Miehille suunnattu ohjaus lisäsi imetyksen aloittamista. Tavallista laajempaa ohjausta saaneiden isien puoliset valitsivat merkittävästi todennäköisemmin imettämisen lapsensa ruokintatavaksi (Stemler - Lovera 2004: 420; Wolfberg - Michels - Shields - O'Campo - Bronner - Bienstock 2004: 709-711). Stemlerin ja Loveran (2004) Teksasissa tekemässä tutkimuksessa havaittiin imetyksen aloituksen lisääntyneen niillä klinikoilla, joilla ohjelmaan osallistuneiden miesten (n=425) puoliset kävivät (Stemler - Lovera 2004: 420). Myös Wolfbergin ym. (2004) määrällisessä yhdysvaltalaisessa tutkimuksessa lisäohjausta saaneiden miesten (n=59) puolisoista 74 % aloitti imetyksen, kun verrokkiryhmässä vastaava luku oli 41 % (Wolfberg - Michels - Shields - O'Campo - Bronner - Bienstock 2004: 709-711).

Imetysohjaus oli yhteydessä myös imetyksen keston. Ingramin ja Johnsonin (2004) englantilaisessa tutkimuksessa perheiden (n=29) imetystilanne kartoitettiin kahdeksan viikon kuluttua synnytyksestä. Tällöin interventioryhmässä 36 % äideistä jatkoi imetystä ja vertailuryhmässä 19 %. (Ingram - Johnson 2004: 374-375.) Cohenin ym. (2002) Los Angelesin sähkö- ja vesilaitoksen työntekijöille suunnatussa imetysohjelmassa parisunnat (n=128) saivat tavallista laajempaa imetysohjausta miesten työympäristössä. Interventioryhmän äideistä 69 % imetti tai lypsi maitoa kuuden kuukauden kuluttua synnytyksestä. Tulokset ovat huomattavia verrattaessa imetystä USA:n kansalliseen keskiarvoon, joka samana vuonna oli 21,7 %. Samassa tutkimuksessa äidit imettivät keskimäärin kahdeksan kuukautta ja ensimmäisen kuukauden aikana imetyksen lopetti vain 4 % osallistuvista äideistä. Ohjelma osoitti menestyksensä myös osallistujamäärän

kasvulla. Ohjelman toisena vuonna osallistujia oli 13 % enemmän kuin ensimmäisenä vuonna. Tieto ohjelmasta levisi paitsi markkinoinnin myös työntekijöiden keskustelujen kautta. (Cohen - Lange - Slusser 2002: 63-64.)

Miehille suunnattu imetysohjaus vaikutti täysimetyksen lisääntymiseen. Tutkittaessa italialaisia ensisynnyttäjiä (n=317) ja heidän puolisoitaan (n=213) havaittiin ohjauksen seurauksena huomattava ero täysimetyksessä interventio- ja vertailuryhmän välillä. Ylimääräistä ohjausta saaneen ryhmän äideistä 25 % täysimetti kuuden kuukauden kuluttua synnytyksestä ja verrokkiryhmässä täysimetyks toteutui 15 %:lla äideistä. Osittaisimetystä molemmissa ryhmissä oli suunnilleen saman verran. Vielä vuoden kuluttua synnytyksestä interventio-ryhmässä imetettiin vertailuryhmää enemmän. Enemmän ohjausta saaneista imetti 19 % ja verrokkiryhmästä 11 %. Seurannassa vuoden kuluttua synnytyksestä ei ollut eritelty oliko imetyks täys- vai osittaisimetyksistä. (Pisacane - Continisio - Aldinucci - D'Amora - Continisio 2005: 495-496.)

Imetyksiä lisäsi myös miesten imetystietouden lisääminen. Susinin ym. (1999) Brasiliasa tehdyssä tutkimuksessa tutkittiin erityisesti pariskuntien (n=601) imetystietoutta ja sen yhteyttä imetyksen onnistumiseen. Ohjauksella nostettiin miesten tietotasoa ja myös imetyksen onnistumista. Tutkimuksessa miesten imetystietämystä testattiin. Testissä hyvin menestyneiden miesten lapsia imetettiin pidempään kuin miesten, jotka menestyivät testissä heikommin. Miesten imetystietous oli erityisesti yhteydessä juuri täysimetykseen. Kolmen kuukauden kuluttua synnytyksestä interventio-ryhmän äideistä täysimetti 19,9 % ja vertailuryhmässä 8,5 %. Osittaisimetyksessä ryhmien erot olivat pienemmät. Kolme kuukautta synnytyksestä interventio-ryhmässä osittaisimetti 80,5 % ja vertailuryhmässä 71,5 %. Miesten tietotaso nousi jopa enemmän kuin saman ohjauksen saaneiden äitien. Tutkijoiden mukaan tämä voi johtua miesten matalammasta aloitustasosta, mutta myös heidän kiinnostuksensa heräämisestä. Tutkijat arvelivat miesten omaksuneen myös muualta kuin interventio-ryhmästä saamansa tiedon äitejä paremmin. (Susin - Giugliani - Kummer - Maciel - Simon - da Silveira 1999: 153, 155.)

Miehille suunnatun ohjauksen positiivisia tuloksia oli myös parempi imetysohjelmissa selviytyminen (Pisacane - Continisio - Aldinucci - D'Amora - Continisio 2005: 495-496). Miehet tukivat enemmän puolisoitaan, mikä johti imetyksen lisääntymiseen (Pisacane - Continisio - Aldinucci - D'Amora - Continisio 2005: 495-496; Stemler - Lovera 2004: 419-420; Wolfberg - Michels - Shields - O'Campo - Bronner - Bienstock 2004: 709-711).

Pisacanen ym. tutkimuksessa havaittiin merkittävä tulos eri ryhmien suhtautumisessa imetysongelmiin. Vertailuryhmässä huomattavasti useampi äiti koki maidonerityksen riittämättömäksi kuin interventoryhmässä. Maidon eritykseen liittyvien ongelmien vuoksi imetyksen lopetti vertailuryhmässä 18 % ja interventoryhmässä vain 4 % äideistä. Ongelmista raportoinneista äideistä imetystä jatkoi interventoryhmässä 24 % ja verrokkiryhmässä 4,5 %. Jos imetys sujui ongelmitta, sitä jatkettiin suunnilleen yhtä usein molemmissa ryhmissä. Miesten saamalla lisäohjauksella oli siis suuri merkitys imetysongelmissa selviytymiselle. (Pisacane - Continisio - Aldinucci - D'Amora - Continisio 2005: 495-496.)

Miehille suunnattu ohjaus antoi paitsi tietoa imetyksestä ja sen eduista myös neuvoja äidin tukemiseen. Tutkimuksissa niin äidit kuin isätkin tunnistivat ohjauksen lisänneen isien valmiuksia tukea puolisoaan. (Pisacane - Continisio - Aldinucci - D'Amora - Continisio 2005: 495-496; Stemler - Lovera 2004: 419.) Pisacanen ym. (2005) italialaistutkimuksessa ohjauksella havaittiin olevan vaikutus puolisoitten äideille antamaan tukeen. Interventoryhmän äideistä 91 % kertoi saaneensa tukea ja merkittävää apua lapsen isältä kun vertailuryhmässä puolison tuesta raportoi 34 % (Pisacane - Continisio - Aldinucci - D'Amora - Continisio 2005: 496).

Stemlerin ja Loveran (2004) Teksasissa kehitetystä miesten vertaistukikoulutusohjelmasta on saatu myönteistä palautetta. Vertaistukea saaneet miehet (n=425) arvioivat, että ohjelman ansiosta he osasivat paremmin tukea ja rohkaista imettäviä puolisoitaan. (Stemler - Lovera 2004: 419.) Los Angelesissa havaittiin miesten työyhteisöön sovitulla pariskunnille (n=128) suunnatulla imetyksen edistämishjelmalla olleen myönteinen vaikutus myös imettävien äitien työelämään palaamiseen. Kuuden kuukauden kulluttua synnytyksestä 66 % ohjelmaan osallistuneiden miesten puolisoista oli joko osaikaisessa tai kokopäiväisessä ansiotyössä kodin ulkopuolella. (Cohen - Lange - Slusser 2002: 63.)

5.4 Miesten ohjaaminen imetyksen tukijoiksi

5.4.1 Ohjauksen aiheet

Miehille suunnatuissa ohjauksissa aiheina olivat toistuvasti imetyksen edut ja lääketieteelliset hyödyt. Miehillä tarjottiin käytännön neuvoja siitä, kuinka he voivat auttaa ja tukea imettävää puolisoaan. Myös perustiedot vastasyntyneen hoidosta ja ruokkimisesta sisältyivät useimpiin miehille suunnattuihin imetysohjauksiin. Miehillä suunnattujen imetysohjausten aihepiirit olemme luokitelleet taulukkoon (Taulukko 8).

TAULUKKO 8. Ohjauksen aiheet miehille suunnatussa imetysohjauksessa.

<i>Ohjauksen aihe</i>	<i>Artikkelin numero</i>	<i>Frekvenssi</i>
Tieto imetyksen eduista	3, 22, 24, 28	4
Tieto lapsen hoidosta	9, 15, 22, 28	4
Rintapumput ja anatomia	3, 8, 9, 22	4
Imetyksen auttaminen	3, 8, 9, 28	4
Tieto imetysongelmista	3, 15, 22	3
Isän roolin korostaminen	3, 9, 15, 22, 28	5
Ennakkoluulot ja huolet	3, 15, 28	3
Yhteensä	3, 8, 9, 15, 22, 24, 28	7

Ingramin ja Johnsonin (2004) tutkimuksessa Bristolissa haastatellut miehet (n=5) kertoivat kaipaavansa tietoa siitä, miten imetys toimii, lapsentahtisesta imetyksestä, maidon lypsämisestä ja kuinka he voivat auttaa puolisoaan imetyksessä. Tutkimuksen interventoryhmän perheille (n=29) järjestettiin noin puolen tunnin ohjaus. Kätilö saapui perheen kotiin ja neuvoi miehille muun muassa erilaisiin imetyksentiloihin avustamista ja imuotteen korjausta. Haastatellut miehet olivat hyvin tyytyväisiä interventio-ohjaukseen. (Ingram - Johnson 2004: 371, 375-376.)

Losangelesilaisessa työyhteisössä pariskunnille (n=128) järjestetty ohjaus sisälsi tietoa imetyksen hyödyistä, imetyksen asennoista sekä rintapumpun käytöstä. Ohjauksessa käsiteltiin myös maidon eritykseen liittyviä ongelmia, rintojen pakkautumista ja nännien aristusta. (Cohen - Lange - Slusser 2002: 62.) Tieto erilaisista ongelmista ja niiden ehkäisystä sisältyi myös italialaistutkimukseen, johon osallistui ensisynnyttäjiä (n=317) ja heidän puolisoitaan (n=213). Interventoryhmän miehet saivat vastasyntyneen ruokinnan perustietojen lisäksi opastusta esimerkiksi aristavien nännien ja rintatulehduksen hoitoon. Neuvoja annettiin maidon eritykseen liittyvien ongelmien sekä äidin työelämään paluun varalle. (Pisacane - Continisio - Aldinucci - D'Amora - Continisio 2005: 495-496.) Brasiliassa tutkimuksessa kartoitettiin pariskuntien (n=601) imetystietoutta. Interventoryhmän pariskunnat saivat ylimääräistä ohjausta opetusvideon ja ohjauslehtisen muodossa. Ohjauksen loppupuolella ryhmissä keskusteltiin videossa ja lehtisessä esitetyistä imetystä koskevista tiedoista. (Susin - Giugliani - Kummer - Maciel - Simon - da Silveira 1999: 150.)

livarisen (2007) suomalaisessa tutkimuksessa haastateltiin ensisynnyttäjiä (n=11) ja heidän puolisoitaan (n=10). Vanhemmat saivat synnytys sairaalassa ohjausta varhaisimetyksestä, tutin käytöstä ja lisämaidon antamisesta. Tutin käytöstä ja lisäruoan

antamisesta vanhemmilla oli ristiriitaisia tunteita. He olisivat kaivanneet enemmän perusteluja lisäruoan käytölle. (Iivarinen 2007: 27-28, 30, 35-36.) Vanhemmille ohjattiin muutamia erilaisia imetysasentoja, sekä heitä opetettiin tunnistamaan oikea imuote. Miehet pitivät imetysasentojen harjoittelua tärkeänä ja olisivat toivoneet siihen lisää ohjausta. Oikean imuotteen ohjaus miehille osoittautui hyödylliseksi, sillä he saattoivat auttaa ja huolehtia siitä, että ote pysyi hyvänä. Eräs äiti jopa kuvasi puolisoaan omaksi imetysohjaajakseen. (Iivarinen 2007: 29-30, 33-34.)

Wolfbergin ym. (2004) yhdysvaltalaisessa tutkimuksessa interventioryhmässä keskusteltiin miesten (n=59) imetyksiasetyksistä sekä korjattiin ennakkoluuloja ja väärinkäsityksiä positiivisessa oppimisilmapiirissä. Keskustelua täydensi opetusvideo imetyksestä ja vastasyntyneen hoidosta. Ohjaustilanteissa miehille neuvottiin erilaisia imetysasentoja ja kuinka he voivat tukea puolisoaan. (Wolfberg - Michels - Shields - O'Campo - Bronner - Bienstock 2004: 709). Stemlerin ja Loveran (2004) texasilaisessa tutkimuksessa miehiä (n=4) koulutettiin vertaistukijoiksi antamalla heille tietoa imetyksestä. Ohjauksen aiheina olivat mm. imetyksen edut äidille ja lapselle, vastasyntyneen ruokinta, rinnan anatomian ja fysiologian, sekä imetyssuosituksien. Koulutus sisälsi myös ohjeita maidon erityksen ongelmien ratkaisuun sekä oikean imuotteen tunnistamiseen. Ohjauksessa toimineet vertaisisät saivat koulutusta ohjaukseen voidakseen itsenäisesti työskennellä tukeakseen toisia miehiä (n=425) tutkimukseen osallistuvilla klinikoilla sekä puhelimitse. Vertaisisien tehtävänä oli välittää saamansa tiedot eteenpäin, tukea isäksi kasvamisessa sekä rohkaista miehiä tukemaan puolisoitaan imettämään. (Stemler - Lovera 2004: 419.)

Tutkimusten mukaan yhtenä tärkeimpänä ohjauksen tavoitteena oli saada isät tunnistamaan oman roolinsa tärkeys imetyksen onnistumisessa. Ingramin ja Johnsonin (2004) englantilaisessa laadullista ja määrällistä menetelmää yhdistelevässä tutkimuksessa perheille (n=29) korostettiin miehen ja muun tukiverkoston merkitystä imetyksen onnistumiselle (Ingram - Johnson 2004: 374). Miehen tuen tärkeys tiedostettiin myös Pisacanen ym. (2005) italialaisessa määrällisessä tutkimuksessa, johon osallistui ensisynnyttäjiä (n=317) ja heidän puolisoitaan (n=213). Interventioryhmän ohjauksessa nostettiin esille miehen merkitys imetyksen ja imettävän äidin tukijana. Ohjauksessa keskusteltiin myös miesten mahdollisista ennakkoluuloista ja huolista imetykseen liittyen. (Pisacane - Continisio - Aldinucci - D'Amora - Continisio 2005: 495.)

Stemlerin ja Loveran (2004) yhdysvaltalaisessa imetyksen edistämishjelmassa miehille (n=425) annettiin neuvoja kuinka tukea ja rohkaista puolisoitaan imettämään. He saivat myös ohjausta ja tukea isäksi kasvamisessa. (Stemler - Lovera 2004: 419.)

Wolfbergin ym. (2004) yhdysvaltalais tutkimuksessa ohjaus toteutettiin keskusteluna juuri osallistuvien miesten (n=59) ennakkoluuloista ja näkemyksistä imetyksen suhteen. Keskustelun ohjaaja johdatteli miehiä tunnistamaan oman roolinsa imetyksiasioissa ja rohkaisi heitä toimimaan imetyksen asianajajina. (Wolfberg - Michels - Shields - O'Campo - Bronner - Bienstock 2004: 709.)

Cohenin ym. (2002) Los Angelesissa tehdyssä määrällisessä tutkimuksessa miehen merkitystä korostettiin muun muassa kertomalle pariskunnille (n=128) äidin mahdollisista koettelemuksista synnytyksen jälkeen. Miehillä selitettiin, että synnyttäneet naiset ovat usein synnytyksen jälkeisinä päivinä liian uupuneita ottaakseen vastaan uutta tietoa ja kokemuksia. Tällöin lapsen isän rooli imetyksen tukijana korostuu. Tässä tutkimuksessa toinen ohjausoppitunneista toteutettiin erikseen naisten ja miesten ryhmissä osallistujien pyynnöstä. Tutkimukseen osallistuvat pariskunnat kokivat voivansa luontevammin keskustella imetyksestä oman sukupuolensa kesken. Samassa tutkimuksessa havaittiin että miehet tunsivat olonsa mukavammaksi, jos ohjauksessa vältettiin puhumista rinnoista ja keskityttiin teknisempään puoleen sekä imetyksen etuihin. (Cohen - Lange - Slusser 2002: 62-63.)

5.4.2 Ohjausmenetelmät

Tutkimuksissa oli laajasti käytetty useita erilaisia ohjausmenetelmiä ja näiden erilaisia yhdistelmiä. Useissa ohjaustilanteissa oli käytetty suullisen ja kirjallisen ohjauksen yhdistelmää. Olemme taulukoineet erilaiset ohjausmenetelmät (Taulukko 9).

Ingramin ja Johnsonin (2004) englantilaistutkimuksessa tarkoituksena oli tehostaa perheiden, isien ja isoäitien, tukea imetykselle lisäämällä heidän imetystietouttaan. Tutkimukseen osallistui isoäitejä (n=10), isiä (n=5) ja perheitä (n=29). Perheet saivat kättilön kotiinsa antamaan ohjausta. Ohjauksessa käytettiin suullisen ja kirjallisen ohjauksen yhdistelmää, mitä miehet pitivät toimivana ratkaisuna. Kättilöltä saadussa ohjauksessa hyväksi koettiin tilaisuus kysyä, jos jokin asia jäi epäselväksi. Miehet uskalsivat perheen kesken kysyä henkilökohtaisempiakin asioita. Miehet epäilivät, että olisivat olleet passiivisempia, jos ohjaus olisi tapahtunut suuremmissa ryhmissä. Miehet mieltäytyivät myös ohjaukseen sisältyneeseen käytännön harjoitteluun. Harjoittelemalla imetyksiasentoja ja imuotteen korjaamista nukkien avulla miehet saivat tuntumaa omaan tehtäväänsä imettävän äidin tukijana. Miehet saivat ohjaustilanteessa ohjauksen tueksi ohjelehtisen. Miehet kokivat ohjelehtisen hyödyllisenä, ja siitä ohjeita saattoi kerrata myös jälkikäteen. Kirjalliset lehtiset toimivat paitsi muistin tukena myös tarjosivat selityksiä ja perusteluja annetuille ohjeille. Miesten haastatteluissa ilmaistiin toiveita lyhyistä ja selkeistä opaslehtisistä. Kuvitus oli myös miesten mieleen. (Ingram - Johnson 2004: 375-376.)

TAULUKKO 9. Miesten imetysohjauksessa käytetyt menetelmät.

<i>Ohjausmenetelmä</i>	<i>Artikkelin numero</i>	<i>Frekvenssi</i>
Ryhmäohjaus	3, 9, 22, 24, 28	5
Yksilöohjaus	3, 8, 15, 22	4
Kirjallinen ohjaus	3, 8, 9, 15, 18, 24	6
Harjoittelu	8, 9, 28	3
Video	24, 28	2
Vertaistuki	8, 22, 24, 28	4
Yhteensä	3, 8, 9, 15, 18, 22, 24, 28	8

Wolfbergin ym. (2004) tutkimuksessa satunnaisesti valituille miehille järjestettiin imetyškoulutusta vertaisisien avulla. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää miehen antaman tuen ja kannustamisen yhteyttä äidin valintaan lapsen ruokintatavasta. Tutkimuksessa hyödynnettiin kuvia ohjauksen pääkohtien kertaamiseen. Varsinainen ohjaus toteutettiin ryhmäkeskusteluna, johon sisältyi myös opetusvideoita. Tässä ryhmäkeskustelussa hyödynnettiin lisäksi miesten (n=59) toisilleen antamaa vertaistukea. Positiivisessa ilmapiirissä miehiä rohkaistiin tuomaan esille omia näkemyksiään ja mahdollisia ennakkoluuloja imetyksen suhteen. Ryhmän vetäjä ohjasi keskustelua ja pyrki lisäämään miesten tietoutta sekä myönteistä asennetta imetystä kohtaan. Miehet saivat myös harjoitella oppimaansa roolileikeillä. He harjoittelivat puolustamaan imetystä ja sen etuja esimerkiksi imetykseen kielteisesti suhtautuvalle sukulaiselle. (Wolfberg - Michels - Shields - O'Campo - Bronner - Bienstock 2004: 709.)

Cohenin ym. (2002) tutkimuksessa tarjottiin imetysohjausta Los Angelesin sähkö- ja vesilaitoksen miestyöntekijöille. Työyhteisöön sovitetussa imetyksen edistämishjelmassa pariskunnat (n=128) saivat valita ryhmäohjauksen tai yksilöohjauksen. Ryhmäohjauksen valinneille pariskunnille järjestettiin kaksi oppituntia. Yksilöohjauksessa annettiin suullisen ohjauksen lisäksi opaslehtisiä. Sekä ryhmä- että yksilöohjauksessa käsiteltiin pääosin samoja aiheita. (Cohen - Lange - Slusser 2002: 62-63.) Pisacanen ym. (2005) italialaistutkimuksessa selvitettiin lisääkö miesten kouluttaminen tunnistaamaan heitä oman roolinsa imetyksen onnistumisessa. Tarkoituksena oli ohjata heitä auttamaan yleisimmissä imetysongelmissa. Tutkimukseen osallistui ensisynnyttäjiä (n=317) ja heidän puolisoitaan (n=213). Interventoryhmän miehille tarjottiin yksilöohjausta ja lehtinen ohjauksen pääkohdista. Yksilöohjaus mahdollisti henkilökohtaisemman ohjauksen, jossa otettiin huomioon kunkin miehen huolet ja ennakkoluulot imetyksestä. (Pisacane - Continisio - Aldinucci - D'Amora - Continisio 2005: 495.)

Susin ym. (1999) brasilialaisessa tutkimuksessa arvioitiin äitien ja isien imetystietämystä ennen ja jälkeen saadun imetysohjauksen. Osallistuneista pariskunnista (n=601) erotettu interventoryhmä sai lisäksi kirjallisen lehtisen täydentämään opetusvideota. Ohjaukseen sisältyi myös vapaata keskustelua videon ja lehtisen herättämistä aiheista. (Susin - Giugliani - Kummer - Maciel - Simon - da Silveira 1999: 150.) Schmidin ja Sigmant-Grantin (2000) tutkimuksessa kartoitettiin vähätuloisten miesten käsityksiä imetyksen hyödyistä ja haitoista. Haastateltaessa näitä vähävaraisia amerikkalaisia pariskuntia (n=17) tutkimuksesta ilmeni naisten kielteinen asenne miehille suunnattua kirjallista ohjausta kohtaan. Tässä ryhmässä äidit halusivat olla tiedon välittäjinä ja neuvojina puolisoilleen. Miehet kuitenkin suhtautuivat myönteisesti saamaansa kirjalliseen ohjaukseen. (Schmidt - Sigmant-Grant 2000: 33.)

livarisen (2007) haastattelututkimuksessa kuvattiin äitien ja heidän puolisoitensa arvioita synnytyssairaalassa annetusta imetysohjauksesta. Tutkimuksen äidit (n=11) ja heidän puolisonsa (n=10) kertoivat saaneensa synnytyssairaalassa yksilöllistä ja kirjallista ohjausta hoitajilta. Niin äidit kuin puolisetkin olisivat kuitenkin halunneet enemmän heidän yksilöllisiä tarpeitaan huomioivaa ohjausta. Demonstraatiot esimerkiksi vaipan vaihdossa ja kylvetyksessä koettiin hyödyllisiksi. Miehet olivat tyytyväisiä saadessaan myös itse harjoitella näitä taitoja hoitajan ohjauksessa. Suurissa potilashuoneissa vertaistuki oli myös merkittävä vanhempien ohjausta tukeva tekijä. (livarinen 2007: 38-40.)

Stemlerin ja Loveran (2004) texasilaisessa projektissa imetystä edistettiin kehittämällä miesten vertaistukea. Vertaisille (n=4) annettiin 8-tuntisen koulutuspäivän aikana paitsi tarvittavaa tietoa imetyksestä myös valmiuksia toimia ohjaajana. Koulutuksen saatuaan vertaisisät ohjasivat miehiä (n=425) yksilöllisesti muun muassa klinikoiden odotustiloissa sekä vetivät opetus ja keskusteluryhmiä tuleville isille ja jo imettävien äitien puolisoille. (Stemler - Lovera 2004: 419.)

6 POHDINTA

Kirjallisuuskatsauksemme aiheena on mies imetyksen tukijana. Selvitimme aineistosta, minkälaisia näkemyksiä miehillä on imetyksestä ja imetysohjauksesta sekä miten miesten toiminnan ja näkemysten yhteyttä imetyksen onnistumiseen on kuvattu. Haimme tutkimuksista tietoa miten miehille suunnatun imetysohjauksen yhteyttä imetyksen onnistumiseen on kuvattu sekä miten miehiä voidaan ohjata imetyksen tukijoiksi.

Valtaosalla miehistä oli tietoa imetyksen hyödyistä ja terveysvaikutuksista. Miesten hyvät imetystiedot olivat yhteydessä imetysasenteisiin ja sitä kautta halukkuuteen tukea puolisonsa imetystä. Tutkimusten mukaan miehet ovat pääsääntöisesti hyvin imetyksmyönteisiä. Miesten imetysasenteet ovat tärkein puolison imetyspäätökseen vaikuttava tekijä. Päätökseen lapsen ruokintatavasta vaikutti merkittävästi puolison käsitys miehen mielipiteestä. Imetyksen valinnee äidit kokivat puolisonsa puoltavan imetystä, päinvastoin kuin pulloruokinnan valinnee. Miesten imetystietämystä tulisi siis lisätä ohjauksen avulla. Näin lisäämällä miesten imetystietämystä voidaan vaikuttaa heidän imetysasenteisiin ja tätä kautta imetyksen onnistumiseen.

Tutkimuksista keskeisenä korostui miehen tuen merkitys imetykselle. Tutkimuksissa kuvailtiin, kuinka miehet voivat tukea imetystä. Miehet voivat edistää imetystä tukemalla äitiä sekä psyykkisesti että konkreettisesti. Miehen antama henkinen tuki auttoi äitejä selviytymään imetyksestä. Myös miehen läsnäolo synnytyksessä ja äidin luottamus mieheen olivat yhteydessä imetyksen pidempään keston. Miehet tukivat imetystä osallistumalla kotitöihin ja lapsen hoitoon. He auttoivat imettävää äitiä muun muassa kylvettämällä lasta, vaihtamalla vaippoja, käymällä kaupassa, pesemällä pyykkiä sekä tarjoamalla äidille juotavaa. Miehet edistivät imetystä myös antamalla tietoa imetyksestä sekä avustamalla imetysasennoissa ja imuotteen tarkistamisessa. Ymmärtämällä miehen merkitys imetykselle voidaan imetysohjausta kehittää miehet huomioivammaksi. Antamalla miehille keinoja auttaa ja osallistua imetyksen tukemiseen voidaan imetykseen vaikuttaa pelkästään myönteisesti.

Imetysohjausta saaneiden miesten puolisoit imettivät keskiarvoa todennäköisemmin. Tutkimusryhmissä, joissa miehet saivat tavallista laajempaa ohjausta, imetysluvut lisääntyivät verrattuna verrokkiryhmiin tai aiempiin imetyslukuihin. Myös täysimetys kasvoi ohjausta saaneissa ryhmissä merkittävästi. Miehille suunnattu ohjaus vaikutti myönteisesti imetysohjausta selviytymiseen ja lisäsi miesten puolisoilleen antamaa tukea. Ohjaus lisäsi myös miesten imetystietämystä. Miesten hyvällä imetystietämyksellä oli merkittävä vaikutus imetyslukuihin. Isien vertaistuellinen imetysohjaus voimaannutti heitä imetyksen tukijoina, jolloin he tukivat ja rohkaisivat puolisoitaan imetykseen. Miehille suunnattu imetysohjaus siis lisäsi imetyksen aloittamista, sen kestoa ja täysimetystä, minkä vuoksi miehet tulisi entistä paremmin huomioida imetysohjausta kehitettäessä.

Miehillä oli myös kielteinen vaikutus päätöksentekoon lapsen ruokintatavasta ja imetyksen onnistumiseen. Miesten negatiiviset kommentit ja syytökset sekä piittaamattomuus lisäsivät äitien voimattomuuden tunnetta varsinkin päätöksenteossa. Tutkimuk-

sista ilmeni, että miehillä oli erilaisia ennakkoluuloja imetystä kohtaan. Miehet tiedostivat imetyksen tärkeyden, mutta saattoivat kokea, että se ei kuulu heille. Ulkomaalaisista tutkimuksista ilmeni miesten kokevan usein, ettei imetys ole sopivaa julkisella paikalla, mikä vaikutti osaltaan imetyspäätökseen. Ennakkoluuloja liittyi myös siihen, miten miehet olettivat imetyksen vaikuttavan parisuhteeseen ja seksuaalisuuteen. Tutkimusten perusteella osa miehistä koki imetyksen ajoittain vaikeana ja ongelmallisena. Miehet myös arvelivat imetyksen kivuliaammaksi kuin heidän puolisonsa. Tutkimuksista ilmeni, että miehet kokivat useita pulloruokintaa puoltavia tekijöitä. Imetystä pidettiin sitovana ja pulloruokinnan koettiin antavan enemmän vapautta. Miehet ajattelivat, että imetys voi vahingoittaa heidän ja lapsen välistä kiintymyssuhdetta. Sekä miehet että heidän puolisonsa imettäjien ja pullosta ruokkivien ryhmissä pitivät pulloruokintaa hyvänä tapana isän osallistua lapsen hoitoon. Myös nämä miesten kielteiset asenteet tulee tiedostaa ja huomioida ohjauksessa, jotta niihin voidaan vaikuttaa ja ehkäistä niitä.

Miehillä oli siis sekä myönteisiä että kielteisiä näkemyksiä imetykseen liittyen. Miehiä tulisikin ohjata tiedostamaan heidän omat imetysasenteet ja niiden yhteys heidän puolisonsa imetykselle. Tiedostamalla nämä imetystä ehkäisevät tekijät voidaan niihin kiinnittää huomiota ja auttaa miehiä tunnistamaan näitä tekijöitä. Myös miehen muuttuneeseen asemaan perheessä kannattaa kiinnittää huomiota, ja tätä muutosta tulisikin hyödyntää ohjauksessa. Huttusen mukaan osallistuvaa isää kuvaa halu olla läsnä perheessä, ja isän roolista perheessä onkin tullut lähes äidin veroinen (Huttunen 1994: 55-56). Isät haluavat olla entistä enemmän mukana lapsen ja kodin hoidossa. Heille tulisikin osoittaa erilaisia keinoja osallistua aktiivisesti perheen arkeen. Kaila-Behmin määrittelemällä tukihenkilö-isällä on suuri kiinnostus ja halukkuus kodin- ja esikoisen hoitoon osallistumiseen konkreettisesti, mutta isän osallistuminen päätöksentekoon vähäistä (Kaila-Behm 1997: 67-68). Lisäämällä miehen keinoja osallistua eri tavoilla perheen arkeen tuetaan häntä aktiivisempaan rooliin.

Miehet olivat tyytyväisiä heidän pariskuntana tai heidän puolisonsa saamaan imetysohjauksen sisältöön. Miehet kuitenkin kokivat saaneensa niukasti juuri heille suunnattua imetysohjausta sairaalassa. Miehet toivoivatkin, että heidät otettaisiin imetysohjaustilanteissa paremmin mukaan. Miehet olisivat halunneet enemmän erityisesti heille suunnattua ohjausta siitä, miten imetys toimii, lapsentahtisesta imetyksestä, maidon lypsämisestä sekä siitä, kuinka he voivat auttaa. Miehet pitivät vaihtovaihdon ja kylvetyksen konkreettista harjoittelemista hyvänä osana ohjausta. Miehet, joille oli kohdistettu imetysohjausta erilaisissa ohjausryhmissä tai yksilöohjauksessa, olivat tyytyväisiä saamaansa ohjaukseen. Miehillä suunnattu imetysohjaus muutti miesten näkemyksiä

myönteisempään suuntaan. Miehillä suunnattu ohjaus lisäsi heidän kotitöihin osallistumista ja lapsen liittyvää aktiivisuutta. Tämä miehille suunnatun ohjauksen myönteinen vaikutus tulisi ehdottomasti huomioida ohjausta kehitettäessä.

Miehiä voidaan ohjata tukemaan imetystä antamalla tietoa imetyksen eduista ja lapsen hoidosta. Kun miehille kerrotaan imetysongelmista, he saavat valmiuksia ehkäistä ja ratkaista mahdollisesti vastaan tulevia ongelmia. Miesten taitoja imetyksen tukemisessa voidaan lisätä ohjaamalla muun muassa rintapumpun käyttöä, oikean imuotteen tarkastamista sekä imetysasennoissa avustamista. Miehillä voidaan antaa myös käytännön esimerkkejä, kuinka tukea ja auttaa imettävää äitiä. Miehillä tulee korostaa heidän tärkeyttään imetyksen onnistumisessa. Miesten huolet ja ennakkoluulot tulisi ottaa huomioon ohjauksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Myös imetyksen vaikutuksesta parisuhteeseen ja seksuaalisuuteen tulee keskustella avoimesti ohjaustilanteissa. Isän ja lapsen välisen kiintymyssuhteen muodostumisesta sekä imetyksestä julkisella paikalla olisi hyvä ottaa esille ohjaustilanteissa. Miehillä tulee tuoda esille muut lapsen hoitoon osallistumisen keinot. Miehiä voidaan ohjata ryhmä- sekä yksilöohjauksella, konkreettisella harjoittelulla sekä kirjallisen materiaalin avulla. Ohjauksessa voidaan käyttää myös videoita ja kuvasarjoja. Vertaistuellinen ohjaus on myös todettu hyväksi ohjauskeinoksi.

Ohjatessa miehiä imetyksen tukijoiksi tulee huomioida myös miehen tuen tarve. Ohjaustilanteissa pitää tukea miehen omaa kasvua isäksi, jotta hänellä on edellytykset tukea puolisoaan. Kaila-Behmin mukaan miehen isäksi kasvua tukivat puoliso, läheiset lapsiperheet ja isovanhemmat, äitiyshuollon työntekijät ja yhteiskunta. Tukea annettiin siten, että lapsi ja arkipäivän elämä tulivat konkreettiseksi ja tutuksi isälle. (Kaila-Behm 1997:76, 79.) Ohjaamalla miehet imetyksen tukijoiksi voidaan tutkimusten mukaan siis merkittävästi vaikuttaa imetykseen. Näin huomioimalla ohjauksessa miehet, voidaan imetystä lisätä, jotta päästäisiin suositusten mukaiseen imetykseen.

6.1 Tulosten tarkastelua

Tutkimuksia imetyksestä löytyy paljon. Tutkimuksia, joissa on miesnäkökulmaa, on selvästi vähemmän, ja niissä pääpaino on miehen roolissa imetyksen tukijana. Aiheesta Isät ja imetys: kirjallisuuskatsaus isän roolista imetyksen tukijana on tehty opinnäytetyö vuonna 2005. Oma aineistomme muodostuu pääosin uudemmissa tutkimuksissa sekä sisällytämme aiheeseemme Mies imetyksen tukijana lisäksi miehen kokemuksia imetyksestä ja imetysohjauksesta sekä miehille suunnatun ohjauksen merkityksen.

Kuvasimme myös erilaisia keinoja, joilla miehiä voidaan kouluttaa imetyksen tukijoiksi, millä koemme olevan huomattava arvo imetysohjausta kehitettäessä.

Bromberg Bar-Yamin ja Darbyn (1997) tekemässä kirjallisuuskatsauksessa aiheesta isät ja imetys, oli tulostemme kanssa selkeitä yhtäläisyyksiä, mikä vahvistaa omien tulostemme luotettavuutta. Bromberg Bar-Yamin ja Darbyn katsauksessa miehen merkitys imetykselle oli jaoteltu neliosaisesti: yhteys imetyspäätökseen, ensi-imetyksen tukeminen, imetyksen jatkuminen ja pulloruokinnan riskitekijät (Bromberg Bar-Yam - Darby 1997: 45). Heidän katsauksessa ilmeni vastaavasti, että isillä on tärkeä rooli lapsen ruokintatavan valinnassa ja, että odottavien äitien näkemykset puolisoidensa mielipiteistä imetykseen liittyen olivat yhteydessä imetyspäätökseen. Imetystietouden yhteys imetysasenteisiin ja sitä kautta halukkuuteen tukea imetystä oli vastaava omasamme sekä Bromberg Bar-Yamin ja Darbyn katsauksessa. Myös heidän katsauksessaan tutkimuksista oli noussut esille, että isät ovat huolissaan heidän ja lapsen välisen kiintymyssuhteen muodostumisesta. Osa isistä oli ollut mustasukkaisia puolison imettämisestä, koska eivät itse voineet tarjota samaa lapselleen ja koska kokivat jääneensä ulkopuoliseksi imetysprosessissa. Heidän katsauksessaan miehen tuen merkitys ensi-imetykselle oli yhtenä osana nelijaottelua (Bromberg Bar-Yam - Darby 1997: 48-49). Kuitenkaan oman aineistomme tutkimuksissa ensi-imetystä ja sen tukemista ei ollut korostettu. Tämä oli ainut selkeä eroavaisuus katsauksissamme.

Vertailimme saamiamme tuloksia myös Dennisin kirjallisuuskatsaukseen (2002) miehen tuen osalta. Tuloksemme ovat Dennisin kirjallisuuskatsauksen kanssa samassa linjassa. Dennis raportoi vastaavasti miehen vaikutuksesta imetyspäätökseen, miehen asenteen vaikutuksesta imetyksen jatkamiseen sekä miehen imetystietämyksen yhteydestä halukkuuteen antaa tukea imettävälle puolisolle. (Dennis 2002: 18.) Bromberg Bar-Yamin ja Darbyn sekä Dennisin kirjallisuuskatsauksien yhtäläisten tulosten lisäksi omassa katsauksessamme on lisänä miehille suunnatun ohjauksen vaikutus imetykselle sekä miesten ohjaukseen käytetyt erilaiset toimintatavat.

Cliffordin ja McIntyren kirjallisuuskatsauksessa (2008) selvitettiin ketkä tukevat äitiä imetyksessä. Heidän katsauksen mukaan isä, muut perheen jäsenet ja ystävät voivat merkittävästi vaikuttaa imetyksen onnistumiseen, mikäli he ovat imetysmyönteisiä ja omaavat taidot tukea imetystä. Myös terveydenhuollon ammattilaiset ja vertaistuki olivat tärkeitä tukijoita. Heidän katsauksensa johtaa samoihin johtopäätöksiin kuin omakin työemme: jotta imetystä voidaan tukea enemmän ja paremmin, tulee imetystietoutta ja erilaisia tuen muotoja ja taitoja ohjata.

Omassa aineistossamme ilmeni joitakin ristiriitaisuuksia eri tutkimusten tulosten välillä. Valtaosassa tutkimuksista ilmeni miehen vaikutus imetyspäätökseen ja naiset nimesivät miehen mielipiteen merkittävimäksi imetyspäätökseen vaikuttavaksi tekijäksi. Kuitenkin muutaman tutkimuksen mukaan vain äidin mielipiteellä imetyksestä oli merkitystä imetyspäätökseen. Myös miesten imetystietoudesta oli saatu erilaisia tuloksia. Vain muutamassa eteläamerikkalaisessa tutkimuksessa oli varsinaisesti testattu miesten tietoja. Näissä tutkimuksissa enemmistöllä oli puutteelliset tiedot tai useita harhakäsitteitä imetyksestä. Muissa tutkimuksissa miesten vastauksista tuli vahvemmin ilmi miesten tiedot imetyksen hyödyllisyydestä ja luonnollisuudesta kuin heikosta imetystietämyksestä. Tutkimuksissa miesten hyvään imetystietouteen yhdistettiin myönteinen imetysasenne, joka tuli toistuvasti ilmi aineistostamme.

Ristiriitana voidaan pitää myös miesten kielteistä asennetta julkisilla paikoilla imettämistä kohtaan, mikä toistui useimmissa ulkomaisissa tutkimuksissa. Suomalaistutkimuksissa tällaista näkemystä ei kuitenkaan ilmennyt lainkaan. Tällaiset ristiriitaisuudet aineistossa tulisi huomioida tuloksia hyödynnettäessä. Esimerkiksi Suomessa miesten ohjaamisessa ei tarvitse puuttua erikseen julkisilla paikoilla imettämiseen. Ristiriitaisuudet miesten tiedoissa ja merkityksessä imetyspäätökseen voitaisiin ratkaista tutkilla ilmiöitä tarkemmin myös Suomessa. Koska heikkoa imetystietoutta ja miehen merkityksettömyyttä imetyspäätökseen tuli ilmi vain muutamassa tutkimuksessa, voidaan kuitenkin useammin esiintyneitä vastakkaisia tuloksia pitää merkittävämpinä ja myös laajemmin yleistettävänä.

6.2 Johtopäätökset ja tulosten hyödynnettävyys hoitotyön kehittämisessä

Työtämme voidaan hyödyntää kaikissa imetysohjausta antavissa terveydenhoidon yksiköissä. Tuomalla enemmän esiin miehen tärkeyttä imetyksen tukijana, voidaan neuvoloissa, synnytysosalissa sekä lapsivuodeosastoilla huomioida miehet paremmin. Kuvauksiamme erilaisia keinoja ohjata miehiä imetyksen tukijoiksi, voidaan hyödyntää imetysohjausta kehitettäessä. Opinnäytetyön julkistaminen tapahtuu yhteistyössä HUS Naistensairaalan kanssa. Julkaisutilaisuudessa työn tulokset ja johtopäätökset raportoidaan naistensairaalan työntekijöille ja he voivat suoraan hyödyntää niitä käytännön hoitotyön kehittämisessä.

Tutkimuksista ilmenee, että miehillä on tärkeä rooli imetyksen tukijoina. Siksi miehet tulisi huomioida myös imetykseen liittyvissä asioissa. Miehillä suunnatun ohjauksen tulokset ovat ainoastaan myönteisiä, ja näitä myönteisiä vaikutuksia tulisikin hyödyntää hoitotyössä. Miesten imetystietämystä lisäämällä ja konkreettisten apukeinojen esille

tuomisella voidaan voimaannuttaa miehiä imetyksen tukijoiksi. Miehet tulee ottaa mukaan ohjaustilanteissa.

Tutkimuksista ilmeni erilaisia ennakkoluuloja, jotka tulisi huomioida. Aineistossa oli kuvailtu miesten huolia heidän ja lapsen välisen kiintymyssuhteen muodostumisesta. Miehillä tulisi osoittaa lapsen ruokinnan sijasta muita keinoja osallistua lapsen hoitoon. Näitä keinoja voisi olla esimerkiksi vaipan vaihto, kylvytys, pukeminen, vauvahieronta, nukkumaan laitto, leikkittäminen ja kantaminen kantoliinassa. Tutkimuksissa pulloruokinnan valintaan päädyttiin, koska haluttiin, että mies voi osallistua lapsen hoitoon. Tästäkin syystä miehen muita osallistumistapoja tulisi korostaa.

Osa tutkimuksiin osallistuneista miehistä koki imetyksen kuuluvan vain naisille. Miehiä tulisi ohjata tunnistamaan oma roolinsa imetyksen tukijana. Miehen tärkeyttä tulisi erityisesti korostaa ja miesten tulisi ymmärtää heidän mielipiteidensä tärkeys puolisolleen. Miesten asennoitumisen, avuliaisuuden ja kannustavuuden yhteys imetyksen onnistumiselle tulee tuoda miesten tietoisuuteen. Miesten imetystietämys on yhteydessä halukkuuteen tukea imetystä. Antamalla tietoa imetyksen eduista saadaan miehet tukemaan imetystä. Ohjaukseen tulisi sisältyä konkreettisia keinoja imetyksen tukemiseen.

6.3 Jatkotutkimukset sekä toimenpide-ehdotukset

Miehen tuen merkityksestä on tehty useita tutkimuksia ja sen imetystä edistävä vaikutus on lähes kiistaton. Miehen ohjaamista imetyksen tukijaksi on tutkittu ulkomailla myönteisin vaikutuksin. Emme kuitenkaan löytäneet suomalaisia tutkimuksia, joissa olisi tutkittu miesten ohjaamisen vaikutusta. Miehillä suunnattu imetysohjaus ja koulutus voisivat olla keinoja lisätä imetyksen aloittamista, sen jatkamista sekä kestoa. Katsauksessa kokosimme erilaisia miehille suunnattuja ohjaamisen muotoja, kuten vertaisien kouluttamisen sekä yksilö- ja ryhmäohjauksen järjestäminen. Näitä voisi kehittää sekä hyödyntää myös meillä Suomessa.

6.4 Luotettavuus ja eettiset näkökohdat

Tuloksien yhdisteleminen useista alkuperäislähteistä on monimutkaista ja haastavaa. Kirjallisuuskatsauksessa on tehtävä useita päätöksiä, jotka ovat alttiita virheille tai puolueellisuudelle. Katsauksen luotettavuutta lisäävät systemaattiset menetelmät, todisteet aineiston kriittisestä arvioinnista ja läpinäkyvyys työskentelyprosessin kuvauksessa. (Whittemore 2007: 154.)

Sisällön analyysin luotettavuutta voidaan arvioida muun muassa toistamalla analyysiprosessi eri henkilön toimesta. Luotettavuutta lisää, jos aineiston sisällön analyysissä saadut tulokset ovat samankaltaisia myös silloin kun analyysin tekijää vaihdetaan. Tällöin voidaan varmistua että alkuperäisen analyysin tekijän mielipiteet, muutokset ryhmittelyperusteissa tai inhimilliset virheet eivät ole vaikuttaneet analyysiprosessiin. Analyysiprosessin luotettavuutta voidaan arvioida vertaamalla sitä mahdollisiin aiempiin aineiston ryhmittelyn normeihin. Sisällön analyysin tulosten pätevyyttä lisää yhteneväisyys analyysin ulkopuolisten julkaisujen kanssa. Jos tulokset ovat samansuuntaisia esimerkiksi muiden vastaavien tutkimusten tai lehtiartikkeleiden kanssa, voidaan analyysin tuloksia pitää pätevinä. (Weber 1990: 17-18.)

Kirjallisuuskatsauksemme luotettavuuteen vaikuttaa työskentelytapamme. Kirjallisuushaun olemme suorittaneet systemaattisen kirjallisuuskatsauksen periaatteita noudattaen. Luotettavuutta heikentää se, että viisi tutkimuksista löytyi systemaattisen haun ulkopuolelta ”find similar” -toimintoa käyttäen. Tämän vuoksi kirjallisuushaku ei ole täysin toistettavissa. Sisällön analyysissä sen tekijä toimii aina jonkin verran omien periaatteidensa ja näkemysten ohjaamana. Sisällön analyysi ei siis koskaan ole täysin objektiivinen. Koska olemme yhdessä olleet mukana sisällön analyysin kaikissa vaiheissa, ei tulos ole ainoastaan yhden henkilön työn ja tulkinnan tulos. Työn luotettavuutta ja objektiivisuutta lisää sisällön analyysissä tekemämme yhteistyö. Olemme analyysiä tehdessämme pyrkineet puolueettomuuteen ja ilmaisemaan tutkimuksissa esitetyt tulokset mahdollisimman tarkasti alkuperäisiä lausuntoja mukaillen. Tuloksia raportoidessamme olemme hyvin kriittisesti tarkastaneet tekstin ja poistaneet mahdolliset omat tulkintamme ja mielipiteemme.

Kirjallisuuskatsauksemme luotettavuutta vahvistaa myös aineistomme taso. Valitsimme aineistoon vain tieteellisiä julkaisuja, kuten tutkimusartikkeleita, pro gradu -tutkielmia ja väitöskirjoja. Kirjallisuuskatsauksemme luotettavuutta tukee myös se että lähes kaikki tutkimukset sekä aiemmat kirjallisuuskatsaukset aiheesta ovat antaneet samansuuntaisia tuloksia. Tuloksia raportoidessamme kuvasimme otoksen koon ja maan, jossa tutkimus oli suoritettu, jotta tuloksista ei synny vääriä mielikuvia. Otoksen koon, tutkittavien kansallisuuden ja ryhmien erityislaatuksien kirjaamisella lisäämme tulosten luotettavuutta ja erityisesti vertailukelpoisuutta.

Eettisyyden olemme huomioineet lainatessamme alkuperäistuloksia. Olemme kiinnittäneet erityistä huomiota lähdeviitteiden tarkkuuteen, jotta lainatut tutkimustulokset erotuvat omasta tuotoksestamme ja tekstistä selviää mistä tutkimuksesta on kulloinkin

kyse. Näin olemme huolehtineet että työ voidaan helposti tarkistaa eikä lähdeaineistoa ole plagioitu.

6.5 Työskentelyn kuvaus ja arviointi

Aloitimme opinnäytetyön työstämisen keväällä 2008. Haimme meitä kiinnostavaan projektiin ja saimme tehtäväksemme laatia kirjallisuuskatsauksen aiheesta mies ja imetys. Aiheen saatuamme perehdyimme systemaattiseen kirjallisuuskatsaukseen menetelmänä sekä haimme ohjausta tiedonhakuun Internetin tietokannoista. Kirjallisuushakuja tehdessämme saimme projektin ohjaajalta neuvoja aineiston rajaukseen, jossa olimme hieman epävarmoja. Muutamia harjoitushakuja tehtyämme päädyimme lopullisiin hakusanoihin ja rajauksiin. Maaliskuussa 2008 suoritimme lopulliset haut.

Tutustumalla aineistoon tarkemmin luovuimme julkaisuista, jotka eivät käsitelleet aihettamme. Käytyämme läpi valitut 28 artikkelia saimme hyvän yleiskuvan mitä asioita tutkimuksissa oli noussut esiin. Tutkimusten tulosten perusteella muotoilimme tutkimuskysymykset. Työsuunnitelmavaiheessa esittelimme valitut tutkimukset ja tutkimuskysymykset. Kesällä aloitimme sisällön analyysin jakamalla aineiston keskenämme. Syksyllä 2008 aloitimme lopullisen työn kirjoittamisen. Opinnäytetyömme on valmis marraskuussa 2008. Opinnäytetyön julkistaminen tapahtuu yhteistyössä HUS Naistensairaalan kanssa. Julkaisutilaisuudessa työn tulokset ja johtopäätökset raportoidaan naistensairaalan työntekijöille.

Opinnäytetyöprosessin aikana olemme syventäneet tietojamme imetyksestä ja sen edistämisestä. Tulevina kättilöinä pystymme suoraan hyödyntämään oppimaamme sekä edistämään omalla toiminnallamme imetysohjausta miehiä huomioivammaksi. Kirjallisuuskatsausta tehdessämme olemme vähitellen hahmottaneet sen rakenteen, työvaiheet ja hyödyllisyyden tutkimusmenetelmänä. Työskentely on kehittänyt analyyttistä ajatteluamme. Olemme myös harjaantuneet tekstin tuottamisessa ja sen käsittelyssä. Työskentely on sujunut mielestämme kokonaisuutena hienosti. Parityöskentely on ollut sujuvaa ja olemme molemmat sitoutuneet työskentelyyn niin yhteisissä kuin jaetuissakin osuuksissa. Olemme hyvin tyytyväisiä yhteistyöhömme ja lopputulokseen.

LÄHTEET

- Ashby, Thomas Wills 1985: Supportive functions of interpersonal relationships. Teoksessa Cohen, Sheldon – Syme, Leonard S. (toim.): Social support and health. Orlando: Academic Press. 61-82.
- Bromberg Bar-Yam, Naomi - Darby, Lori 1997: Fathers and Breastfeeding: A Review of the Literature. *Journal of Human Lactation* 13(1). 45-50.
- Clarke, Mike 2007: Overview of methods. Teoksessa Webb, Christine - Roe, Brenda (toim.): Reviewing research evidence for nursing practice. Systematic reviews. Oxford: Blackwell Publishing. 3-8.
- Clifford, Jacqueline - McIntyre, Ellen 2008: Who supports breastfeeding? *Breastfeeding Review* 16 (2). 9-19.
- Dennis, Cindy-Lee 2002: Breastfeeding Initiation and Duration: A 1990-2000 Literature Review. *Journal of Obstetric, Gynecologic, & Neonatal Nursing* 31 (1). 12-32.
- Dey, Ian 1993: Qualitative data analysis. A user-friendly guide for social scientists. London: Routledge.
- Hannula, Leena - Koskinen, Katja - Kumpula, Merja - Otronen, Kirsi 2005: Imetystä täytyy tukea - Suomessakin. *Suomen Lääkärilehti* 60 (15). 1709-1710.
- Hannula, Leena - Salonen, Anne - Lång, Juha 2008: Vauvankaa.fi -verkkopalvelusta tukea vauvaperheiden vanhemmille. *Lehdistötiedote*.
- Hasunen, Kaija - Kalavainen, Marja - Keinonen, Hilikka - Lagström, Hanna - Lyytikäinen, Arja - Nurttila, Annika - Peltola, Terttu - Talvia, Sanna 2004: Lapsi, perhe ja ruoka. Imeväis- ja leikki-ikäisten lasten, odottavien ja imettävien äitein ravitsemussuositus. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 11. Helsinki.
- Hasunen, Kaija – Ryyänen, Sanna 2006: Imeväisikäisten ruokinta Suomessa vuonna 2005. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 19. Verkkodokumentti. <<http://www.stm.fi/Resource.phx/publishing/store/2005/12/pr1141806525190/passthru.pdf>>. Luettu 13.3.2008.
- Huttunen, Jouko 1994: Isyys ja miehisuus: Isä perhepsykologisessa tutkimuksessa. Teoksessa Virkki, Juha (toim.): Ydinperheestä yksilöllistyviin perheisiin. Juva: WSOY. 46-66.
- Iivarinen, Tuula 2007: Äitien ja heidän puolisoitensa arvioita imetysohjauksesta sairaalassa. Pro gradu -tutkielma. Kuopion yliopisto.
- Kaila-Behm 1997: Miehestä esikoisen isäksi. Kuopion yliopiston julkaisuja.
- Kortelainen, Hanna 2007: Vauvaperheille tukea. *Urbaani vanhemmuus -hankkeesta*. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadia. Päivitetty 17.12.2007. Verkkodokumentti. <http://www.stadia.fi/palvelut/yritysp/tk/urbaani_vanhemmuus.asp>. Luettu 31.1.2008.
- Latvala, Eila – Vanhanen-Nuutinen, Liisa 2001: Laadullisen hoitotieteellisen tutkimuksen perusprosessi: Sisällönanalyysi. Teoksessa Janhonen, Sirpa - Nikko-

- nen, Merja (toim.): Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotieteessä. Juva: WSOY. 21-43.
- Marin, Marjatta 1994: Perhe ja moraalit: Vuosisata perhekeskustelua. Teoksessa Virkki, Juha (toim.): Ydinperheestä yksilöllistyviin perheisiin. Juva: WSOY. 10-23.
- Salanterä, Sanna - Hupli, Maija 2003: Tutkitun tiedon hankinta ja arviointi. Teoksessa Lauri, Sirkka (toim.): Näyttöön perustuva hoitotyö. Helsinki: WSOY. 24-31.
- Sarajärvi, Anneli - Tuomi, Jouni 2002: Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.
- Sosiaali- ja terveysministeriö 2003: Terveystta ja hyvinvointia näyttöön perustuvalla hoitotyöllä. Kansallinen tavoite- ja toimintaohjelma 2004-2007. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 18. Helsinki.
- House, James S. 1981: Work stress and social support. Reading: Addison-Wesley Publishing Company.
- Vauvankaa 2008. Mindcom oy Verkkodokumentti. <<http://www.vauvankaa.fi/w4u.asp?sid=1&sivu=1&o=1>>. Luettu 13.3.2008.
- Weber, Robert Philip 1990: Basic content analysis. Series: Quantitative Applications in the social sciences. Sage University Paper. 9.
- Whittemore, Robin 2007: Rigour in integrative reviews. Teoksessa Webb, Christine - Roe, Brenda (toim.): Reviewing research evidence for nursing practice. Systematic reviews. Oxford: Blackwell Publishing. 149-156.

ANALYYSISSÄ KÄYTETYT TUTKIMUKSET

1. Arora, Samir - McJunkin, Cheryl - Wehrer, Julie - Kuhn, Phyllis 2000: Major factors influencing breastfeeding rates: mother's perceptions of father's attitude and milk supply. *Pediatrics* 106 (5). 67-71.
2. Bailey, Jacqueline 2007: Modern parents' perspectives on breastfeeding: a small study. *British Journal of Midwifery* 15 (3). 148-151.
3. Cohen, Rona - Lange, Linda - Slusser, Wendy 2002: A description of a male-focused breastfeeding promotion corporate lactation program. *Journal of Human Lactation* 18 (1). 61-65.
4. Dykes, Fiona - Hall Moran, Victoria - Burt, Sue - Edwards, Janet 2003: Adolescent mothers and breastfeeding: exploratory study. *Journal of Human Lactation* 19 (4). 391-399.
5. Earle, Sarah 2000: Why some women do breastfeed: bottle feeding and father's role. *Midwifery* 16. 323-329.
6. Ekström, Anette - Widström, Ann-Marie - Nissen, Eva 2003: Breastfeeding support from partners and grandmothers: perceptions of swedish women. *BIRTH* 30 (4). 261-265.
7. Hannula, Leena 2003: Imetysnäkemyykset ja imetyksen toteutuminen. Turun yliopiston julkaisuja.
8. Iivarinen, Tuula 2007: Äitien ja heidän puolisoitensa arviointeja imetysohjauksesta sairaalassa. Pro gradu -tutkielma. Kuopion Yliopisto.
9. Ingram, Jenny - Johnson, Debbie 2004: A feasibility study of an intervention to enhance family support for breast feeding in a deprived area in Bristol, UK. *Midwifery* 20. 367-379.
10. Ingram, Jenny - Johnson, Debbie - Greenwood, Rosemary 2002: Breastfeeding in Bristol: teaching good positioning, and support from fathers and families. *Midwifery* 18. 87-101.
11. Lessen, Rachelle - Crivelli-Kovach, Andrea 2007: Prediction of initiation and duration of breast-feeding for neonates admitted to neonatal intensive care unit. *Journal of Perinatal and Neonatal Nursing* 21 (3). 256-265.
12. McIntyre, Ellen - Hiller, Janet - Turnbull, Deborah 2001: Attitudes towards infant feeding among adults in a low socioeconomic community: what social support is there for breastfeeding? *Breastfeeding Review* 9 (1). 13-24.
13. Nyberg, Karin - Bernerman Sternhufvud, Lena 2000: Mothers' and fathers' concerns and needs postpartum. *British Journal of Midwifery* 8 (6). 387-394.
14. Okon, Miranda 2004: Health promotion: partners' perceptions of breastfeeding. *British Journal of Midwifery* 12 (6). 387-393.
15. Pisacane, Alfredo - Continisio, Grazia - Aldinucci, Maria - D'Amora, Stefania - Continisio, Paola 2005: A controlled trial of the father's role in breastfeeding promotion. *Pediatrics* 116 (4). 494-498.

16. Rempel, Lynn - Rempel, John 2004: Partner influence on health behavior decision-making: increasing breastfeeding duration. *Journal of Social and Personal Relationships* 21 (1). 92-111.
17. Rivera Alvarado, Ivelisse - Vazquez Garcia, Virginia - Davila Torres, Rene - Parrilla Rodriguez, Ana 2006: Exploratory study: breastfeeding knowledge, attitudes towards sexuality and breastfeeding, and disposition towards supporting breastfeeding in future Puerto Rican male parents. *Puerto Rico Health Sciences Journal* 25 (4). 337-341.
18. Schmidt, Meg - Sigmant-Grant, Madeleine 2000: Perspective of low-income fathers' support of breastfeeding: an exploratory study. *Journal of nutrition education* 32 (1). 31-37.
19. Scott, Jane - Shaker, Iolanda - Reid, Margaret 2004: Parental attitudes toward breastfeeding: their association with feeding outcome at hospital discharge. *BIRTH* 31 (2). 125-131.
20. Shaker, Iolanda - Scott, Jane - Reid, Margaret 2004: Infant feeding attitudes of expectant parents: breastfeeding and formula feeding. *Journal of Advanced Nursing* 45 (3). 260-268.
21. Shepard, Chew Kim - Power, Kevin - Carter, Harden 2000: Examining the correspondence of breastfeeding and bottle-feeding couples' infant feeding attitudes. *Journal of Advanced Nursing* 31 (3). 651-660.
22. Stemler, Jewell - Lovera, Dalia 2004: Insight from a breastfeeding peer support pilot program for husband and fathers of Texas WIC participants. *Journal of Human Lactation* 20 (4). 417-422.
23. Sullivan, Myrtis - Leathers, Sonya - Kelley, Michele 2004: Family characteristics associated with duration of breastfeeding during early infancy among primiparas. *Journal of Human Lactation*. 20 (2). 198-205.
24. Susin, Lulie - Giugliani, Elsa - Kummer, Suzane - Maciel, Marileide - Simon, Cristina - da Silveira, Leticia 1999: Does parental breastfeeding knowledge increase breastfeeding rates? *BIRTH* 26 (3). 149-156.
25. Swanson, Vivien - Power, Kevin 2005: Initiation and continuation of breastfeeding: theory of planned behaviour. *Journal of Advanced Nursing* 50 (3). 272-282. Verkkodokumentti. <http://ovidsp.uk.ovid.com/spb/ovidweb.cgi?&S=DALGDOIHFHFLBPEFNHLJDIHLCBIAA00&Link+Set=S.sh.14%7c1%7csl_10>. Luettu 20.3.2008.
26. Sweet, Linda 2006: Breastfeeding a preterm infant and the objectification of breastmilk. *Breastfeeding Review* 14 (1). 5-13.
27. Tarkka, Marja-Terttu - Paunonen, Marita - Laippala, Pekka 1998: What contributes to breastfeeding success after childbirth in maternity ward in Finland? *BIRTH* 25 (3). 175-181.
28. Wolfberg, Adam - Michels, Karin - Shields, Wendy - O'Campo, Patricia - Bronner, Yvonne - Bienstock, Jessica 2004: Dads as breastfeeding advocates: Results from a randomized controlled trial of an educational intervention. *American Journal of Obstetrics and gynecology* 191. 708-712.

WHO/Unicefin Babyfriendly julistuksen kymmenen kohtaa onnistuneen imetyksen turvaamiseksi

Kaikkien äitiyshuollon yksikköjen ja vastasyntyneitä hoitavien yksikköjen tulee:

- 1 Laatia kirjallinen imetysstrategia / toimintaohjelma, joka jaetaan rutiininomaisesti terveydenhuollon henkilökunnalle.
- 2 Välittää asianomaiselle henkilökunnalle riittävästi tietoa toimintaohjelman läpiviemiseksi.
- 3 Informoida kaikkia odottavia ja synnyttäneitä äitejä imetyksen eduista ja maidontulon ylläpitämisestä.
- 4 Kannustaa ja tukea äitiä imettämään vastasyntynyttä heti lapsen ensimmäisestä heureillä olohetkestä lähtien, tavallisesti viimeistään kahden tunnin kuluttua synnytyksestä.
- 5 Opettaa äidille, miten imetetään ja miten maidontuloa pidetään yllä, vaikka äiti joutuisi olemaan erossa lapsestaan.
- 6 Pidättäytyä antamasta vastasyntyneelle rintamaidon lisäksi muuta ravintoa tai juomaa ellei siihen ole lääketieteellistä perustetta.
- 7 Soveltaa vierihoitoa, niin että äiti ja lapsi voivat olla yhdessä ympäri vuorokauden.
- 8 Kannustaa vapaata imetystä.
- 9 Pidättäytyä antamasta imettävälle lapselle tuttia; sekä huvituttia että tuttipulloa.
- 10 Kannustaa tukiryhmien perustamista imettäville ja tavanomaista yhteydenpitoa lasten terveydenhuoltoon ohjaamalla äidit sairaalasta/synnytysklinikalta pääsyn jälkeen näiden piiriin.

WHO 1989

Protecting, promoting and supporting breastfeeding: the special role of maternity services. A joint WHO/UNICEF statement. Geneve.

Pelkistetyt ilmaukset	I alakategoria	II alakategoria	Yläkategoria
Myönteinen asenne imetykseen ja seksuaalisuuteen	Imetysmyönteisyys	Myönteiset näkemykset imetyksestä	MIESTEN NÄKEMYKSET IMETYKSESTÄ JA IMETYSOHJAUKSESTA
Luonnollinen ja tärkeä ravinnonlähde Terveystyödyt lapselle Imetyksen on edullisuus	Näkemykset ja tiedot imetyksen hyödyistä		
Sopivin imetystapa on se tapa jonka puoliso valitsee Halukkuus tukea imetykseen Odotukset siitä, että puoliso imettää	Ruokintatavan valitseminen		
Pulloruokinta antaa äidille enemmän vapautta Äidinmaidonkorvikkeiden käytön helppous Mahdollisuudella jättää lapsi muiden huostaan	Rintaruokinnan sitovuus	Kielteiset näkemykset imetyksestä	
Pulloruokinta on hyvä tapa isän osallistua lapsen hoitoon	Isän osallistuminen lapsen ruokintaan		
Pulloruokinta on helpompaa kuin imetys Pulloruokit lapset vaikuttavat tyytyväisemmiltä Pulloruokit lapset saavat helpommin painoa Imetetty lapset tulee ruokkia useammin kuin pulloruokit	Pulloruokinnan edut		
Imetys on positiivinen kokemus äidille ja lapselle Imetys lisää äidin ja lapsen välistä sidettä Imetys voi vaikeuttaa isän ja lapsen välistä kiintymyssuhdetta Kokemus ulkopuoliseksi jäämisestä Imetys heikentää isä-lapsisuhdetta	Kiintymyssuhteen muodostuminen		
Imetys kuuluu vain naiselle Sukupuoliroolien esiintyminen imetysasioissa Välinpitämättömyyttä imetystä kohtaan	Imetys kuuluu naisille		
Imetys ei ole sopivaa julkisella paikalla Kiusaantuneisuus julkisella paikalla imettämistä kohtaan imettäminen ystävien ja sukulaisten läsnä ollessa ei ole hyväksyttävää.	Imetys julkisella paikalla		
Imetys vähentää parisuhteen romantiikkaa Imetys vaurioittaa kosmeettisesti naisen rintoja Huoli seksin harrastamisesta	Imetyksen vaikutukset parisuhteeseen ja seksuaalisuuteen		
Imetys on usein kivuliasta Vaikeuksina nähtiin rintojen muuttuminen ja kipeytyminen Maidon vuotaminen Rintaruokinnan säännöllistäminen Maidon riittävyys Imetys on vaikeaa	Imetyksen vaikeudet ja ongelmat		
Imetysohjaus suunnattu vain naisille Miehet eivät olleet saaneet ohjausta Miehet eivät olleet saaneet tietoa	Kohderyhmänä vain naiset	Näkemykset imetysohjauksesta	
Asentojen harjoittelu Ohjauslehtinen Suullisen ja kirjallisen ohjauksen yhdistelmä Kysymisen mahdollisuus	Imetysohjauksen keinot		
Ohjaus hyödyllistä Sisältö hyvä	Imetysohjauksen sisältö		

Pelkistetyt ilmaukset	I alakategoria	Yläkategoria
<p>Äidin käsitys siitä, mikä on miehen mielipide lapsen ruokintatavasta Miesten negatiiviset kommentit ja syytökset sekä piittaamattomuus lisäsivät äitien voimattomuudentunnetta varsinkin päätöksenteossa Isien sukupuolikäsitykset ja suhde äitiin vaikuttivat imetyspäätökseen</p>	<p>Päätös lapsen ruokintatavasta</p>	<p>MIESTEN TOIMINNAN JA NÄKEMYSTEN YHTEYS IMETYKSEN ONNISTUMISEEN</p>
<p>Ensisynnyttäjien imetyksen kesto korreloi aikaan, jonka isät olivat läsnä synnytyksen jälkeen Isän tuki korreloi yli 6 vk jatkuneeseen imetykseen Naisten käsitys kumppaninsa imetysmyönteisyydestä ennusti aikomuksia imetyksen keston suhteen Kumppanien avuliaisuus korreloi imetyksen kestoon</p>	<p>Imetyksen kesto</p>	
<p>Äitien arvio itsevarmuuden tunteestaan imetyksen aikana korreloivat siihen kuinka paljon he olivat luottaneet kumppaniinsa Miesten kielenkäytöllä oli suuri vaikutus naisten itsevarmuuteen imettäjänä Isän asenne imetystä kohtaan korreloi vahvasti äitien imetyksestä selviytymisen kokemukseen Miehen antama tuki ja konkreettinen apu korreloivat myös imetyksen onnistumiseen ensimmäisen viiden päivän kuluessa synnytyksestä</p>	<p>Naisen itsevarmuus imettäjänä</p>	

Pelkistetyt ilmaukset	I alakategoria	II alakategoria	Yläkategoria
Ryhmäohjaukseen osallistuneiden isien puolisoit valitsivat merkittävästi todennäköisemmin imettämisen lapsen ruokintatavaksi Isien vertaistuellinen imetyskoulutus lisäsi imetyslukuja	Lisäsi imetyksen aloittamista	Imetyslukujen lisääntyminen	MIEHILLE SUUNNATTU IMETYSOHJAUKSEN YHTEYS IMETYKSEN ONNISTUMISEEN
Interventoryhmässä olleiden miesten puolisoista 69% imetti 6kk kuluttua synnytyksestä kun kansallinen keskiarvo oli 21,7% Interventoryhmässä imetystä harkinneista äideistä selkeästi useampi (36%) imetti vielä 8vk kuluttua synnytyksestä kuin vertailuryhmässä (19%) Täysimetys 6kk synnytyksestä toteutui interventoryhmässä 25%lla ja vertailuryhmässä 15%lla Ohjaus lisäsi miesten imetystietoutta, joka oli yhteydessä varsinkin täysimetyksen toteutumiseen	Lisäsi imetyksen kestoja		
Interventoryhmässä 91% äideistä kertoi saaneensa tukea ja merkittävää apua lapsen isältä kun vertailuryhmässä tuesta raportoi 34% Rohkaisemalla puolisoaan imettämään miehet voivat merkittävästi vaikuttaa imetykseen	Kannusti isiä tukemaan puolisoitaan	Äidin itsevarmuuden lisääntyminen	
Vertailuryhmässä huomattavasti useampi äiti koki maidonerityksen riittämättömäksi kuin interventoryhmässä (27% vs 8,6%) Laktaatio-ongelmien vuoksi imetyksestä luopui vertailuryhmässä 18% äideistä ja interventoryhmässä 4% Ongelmista huolimatta imetystä jatkoi interventoryhmässä 24% äideistä ja vertailuryhmässä 4,5%	Paransi imetysongelmista selviytymistä		
Miehille annettu ohjaus auttoi äitejä palaamaan töihin sekä jatkamaan imetystä Miehille annettiin tietoa äidin työhön paluusta	Helpotti äitien paluuta työelämään		
Ohjelman menestys näkyy myös osallistujamäärän kasvussa. Ohjelman ensimmäisenä vuonna siihen osallistui 35% yhtiön työntekijöistä ja toisena vuonna 40%	Lisäsi isien kiinnostusta imetykseen	Imetysmyönteisyyden lisääntyminen	

Pelkistetyt ilmaukset	I alakategoria	II alakategoria	Yläkategoria
Ryhmäohjauksen oppitunnilla keskityttiin imetyksen etuihin ja lääketieteellisiin hyötyihin Miehet saivat tietoa imetyksestä ja sen eduista	Tietoa imetyksen eduista	Tiedon lisääminen	MIESTEN OHJAAMINEN IMETYKSEN TUKIJOIKSI
Miehiä tulisi opettaa tarkkailemaan lapsen virtsan ja ulosteen eritystä Miehet saivat ohjausta vastasyntyneen ruokinnasta Miehille näytettiin opetusvideo vastasyntyneen hoidosta	Tietoa lapsen hoidosta		
Isät saivat tietoa rintojen muutoksista ja imetykseen mahdollisesti liittyvistä kivuista Miehille annettiin tietoa mahdollisista imetysongelmista, niiden ehkäisystä ja ongelmanratkaisuvaihtoehdoista	Tietoa imetysongelmista		
Isille annettiin tietoa rintapumpun käytöstä ja huollosta sekä lypsetyn maidon käsittelystä ja säilyttämisestä Isät kaipasivat tietoa siitä miten imetys toimii Interventoryhmälle näytettiin video imetyksen perusteista	Imetyksen tekninen puoli	Taidon lisääminen	
Toisella oppitunnilla keskityttiin imetystekniikoihin Miehiä tulisi opettaa tarkistamaan imuote Miehille tulisi antaa käytännön esimerkkejä kuinka tukea ja auttaa imetävää äitiä	Imetyksen avustaminen		
Yksi ohjauksen tärkeimmistä tavoitteista oli saada isät tunnistamaan oman roolinsa tärkeys imetyksen onnistumisessa Vertaistuella isiä voimaannutettiin tukemaan ja rohkaisemaan imetykseen	Isän roolin korostaminen	Tuen tärkeyden korostaminen	
Imetystekniikkoja esittelevä oppitunti pidettiin erikseen naisille ja miehille osallistujien pyynnöstä Miehiä ohjatessa tulisi jättää rinnoista puhuminen vähemmälle Ohjauksessa huomioitiin isien imetykseen liittyvät huolet ja ennakkoluulot	Isien huolien ja ennakkoluulojen huomioon ottaminen		
Ryhmäohjaus koostui kahdesta oppitunnista, jotka olivat sekä isille että äideille Ryhmäohjauksella, jossa keskustellaan imetyksestä ja imetystietämyksestä	Ryhmäohjaus	Ohjaustavat	
Isille annettiin mahdollisuus valita myös yksilöohjaus Interventoryhmälle järjestettiin noin 40 min yksilöohjaus	Yksilöohjaus		
Isät mieltivivät ajatukseen lyhyestä lehtisestä, jossa esitettäisiin tärkeimmät tiedot imetyksestä Lehtisestä oli helppo myöhemmin tarkistaa asioita Ohjauksen pääkohdat annettiin myös kirjallisena lehtisen	Kirjallinen ohjaus		
Isät pitivät nukeilla imetysasentojen ja imuotteen korjaamisen harjoittelua hyödyllisenä Imetystilanteita ja tukemista harjoiteltiin roolileikkien avulla	Harjoittelu		
Interventoryhmälle näytettiin video	Video		
Isältä isälle suunnatulla vertaistuella Vertaisisiä ohjattiin myös ohjaamaan ja vastaamaan yleisimpiin kysymyksiin	Vertaistuki		

Otsikko, Julkaisu, Tekijät, Vuosi	Tarkoitus	Tutkimuksen toteutus Laadullinen/Määrällinen	Tutkittavien määrä	Tulokset
Arora, Samir - McJunkin, Cheryl - Wehrer, Julie - Kuhn, Phyllis. 2000. Pediatrics. Major Factors influencing breastfeeding rates: Mother's perceptions of father's attitude and milk supply.	Määrittää tekijöitä, jotka vaikuttavat päätökseen lapsen ruokintatavasta ja imetyksen kestoan.	Kyselylomake. Määrällinen.	123 äitiä	Äitien koulutus, perhe etenkin isät ja terveydenhuollon ammattilaisten ohjaukset imetyksen eduista oli myönteinen vaikutus äitien valintaan imettää lasta. Yleisin syy pulloruokkia lasta oli äitien näkemykset isien asenteista.
Bailey, Jacqueline. 2007. British Journal of Midwifery. Modern parents' perspectives on breastfeeding: a small study.	Tavoitteena oli tarkastella vanhempien päätöksiä ja kokemuksia koskien imetystä.	Semi-strukturoitu haastattelu. Laadullinen.	6 naista, 5 miestä	Imetykseen vaikuttavia tekijöitä ovat käytännöllisyys, isän osallistuminen ja äidin itsehallinnan tunne.
Cohen, Rona - Lange, Linda - Slusser, Wendy. 2002. Journal of Human Lactation. A Description of a male-focused breastfeeding promotion corporate lactation program.	Ohjelman tarkoituksena on tarjota imetysohjausta miestyöntekijöille.	Ryhmäohjaus, kyselylomake. Määrällinen.	128 miestä ja heidän puolisonsa.	Ryhmäohjaukseen osallistuneiden isien puoliset imettivät keskimäärin 8 kuukautta ja myös kuuden kuukauden iässä imetys oli selkeästi maan keskiarvoa yleisempää.

Otsikko, Julkaisu, Tekijät, Vuosi	Tarkoitus	Tutkimuksen toteutus Laadullinen/Määrällinen	Tutkittavien määrä	Tulokset
Dykes, Fiona - Hall Moran, Victoria - Burt, Sue - Edwards, Jane. 2003. Journal of Human Lactation. Adolescent Mothers and breastfeeding: Experiences and support needs – an exploratory study.	Tutkia nuorten äitien kokemuksia imetyksestä ja tuen tarvetta siihen.	Semistrukturoitu teemahaastattelu. Laadullinen. 3-vaiheinen tutkimus.	24 teiniäitiä.	Tuen tarpeet muodostuivat seuraavista: emotionaalinen tuki, kunnioitus/arvostus, instrumentaalinen tuki, tiedollinen tuki sekä verkkotuki.
Earle, Sarah. 2000. Midwifery. Why some women do not breast feed: bottle feeding and fathers' role.	Tutkia naisten kokemuksia ja mielipiteitä lapsen ruokinnasta ja tutkia naisten perusteluita rinta- ja pulloruokintaan.	Osallistujia haastateltiin kolmesti; raskausviikolla 6-14, 34-39 sekä 14 viikkoa synnytyksen jälkeen. Laadullinen.	19 ensisynnyttäjää.	Sekä pullo- että rintarintaruokijoilla oli tietoa rintaruokinnan eduista, mutta tämä ei näyttänyt vaikuttavan päätökseen. Yksi merkittävimmistä vaikuttavista tekijöistä pulloruokintaan oli äitien toive isien osallistumisesta ruokintaan.
Ekström, Anette - Widström, Ann-Marie - Nissen, Eva. 2003. BIRTH. Breastfeeding support from partners and grandmothers: Perceptions of Swedish Women.	Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata imetystuen ja äidin itseluottamuksen yhteyttä imetyksen kestoon.	9 ja 12 kuukauden kuluessa synnytyksestä kyselylomakkeilla. Määrällinen.	194 ensisynnyttäjää 294 uudelleensynnyttäjää = 488	Äidin kokemus saamastaan tuesta ja tieto omasta imetyshistoriasta sekä isoäidin asennoituminen vaikuttivat imetyksen kestoon. Myös isän synnytyksen aikana antama tuki oli yhteydessä imetyksen jatkumiseen.

Otsikko, Julkaisu, Tekijät, Vuosi	Tarkoitus	Tutkimuksen toteutus Laadullinen/Määrällinen	Tutkittavien määrä	Tulokset
Hannula, Leena. 2003. Turun yliopiston julkaisuja. Imetysnäkökymykset ja imetyksen toteutuminen.	Analysoida äitien, isien ja lapsivuodeosaston hoitajien imetykseen liittyviä näkökymyksiä sekä imetyssuunnitelmiin ja imetyksen toteutumiseen liittyviä tekijöitä synnytyksen jälkeisen puolen vuoden aikana.	Seurantatutkimus, kyselylomake. Määrällinen, laadullinen	1.vaihe: 759 äitiä, 607 puolisoa, 135 hoitajaa 2.vaihe: 508 äitiä 3.vaihe: 390 äitiä, 344 isää	Kaikkien vastaajaryhmien asenteet imetykseen olivat varsin positiiviset. Äitien hyvät tiedot imetyksestä olivat yhteydessä täysimetykseen. Äitien saaman ohjauksen määrä vaihteli.
Iivarinen, Tuula. 2007. Pro gradu -tutkielma. Kuopion Yliopisto. Äitien ja heidän puolisoitensa arvioiteja imetysohjauksesta sairaalassa.	Kuvata äitien ja heidän puolisoitensa arvioiteja synnytyssairaalassa annettavasta imetysohjauksesta, sen sisällöstä, menetelmistä ja tärkeinä pitämistään asioista imetyksessä selviytymisessä.	Teema- ja parihaastattelut. Laadullinen.	12 haastattelua: 11 ensisynnyttäjä-äitiä 10 miestä	Äidit ja puoliset imetysohjauksen sisältöön tyytyväisiä, mutta kaipasivat enemmän yksilöllistä ohjausta. Ohjaustilanteisiin tulisi ottaa myös puoliso mukaan.
Ingram, Jenny - Johnson, Debbie. 2004. Midwifery. A Feasibility study of an intervention to enhance family support for breast feeding in a deprived area in Bristol, UK.	Tehostaa perheen; isoäitien ja isien tukea imetykseen imetyksen ja sen etujen opettamisella.	Kyselylomake, haastattelu. Laadullinen, määrällinen.	5 isää, 10 isoäitiä, 29 perhettä	Ohjeistus isille ja isoäideille mm. imetyksestä, sen eduista ja imetyssanannoista koettiin hyödyllisiksi. Isien ja isoäitien emotionaalisen ja käytännöllisen tuen merkitys oli suuri.

Otsikko, Julkaisu, Tekijät, Vuosi	Tarkoitus	Tutkimuksen toteutus Laadullinen/Määrällinen	Tutkittavien määrä	Tulokset
Ingram, Jenny - Johnson, Debbie - Greenwood, Rosemary.2002. Midwifery. Breastfeeding in Bristol: teaching good positioning, and support from fathers and families.	Määrittää äideille suunnatun imetysohjauksen yhteyttä imetysoongelmiin.	2 ja 6 viikon kuluttua synnytyksestä kotiin lähetettävillä kyselylomakkeilla. Määrällinen.	1400 äitiä	Imettävien äitien osuus lisääntyi aiempiin tutkimuksiin verrattuna. Kuiden viikon kuluttua synnytyksestä imetyksen jatkumiseen vaikutti merkittävästi kumppanin ja perheen tuki.
Lessen, Rachelle - Crivelli-Kovach, Andrea. 2007. Journal of Perinatal and Neonatal Nursing. Prediction of initiation and duration of breast-feeding for neonates admitted to the neonatal intensive care unit.	Kuvailla tehohoidossa olevien lasten äiteihin vaikuttavia tekijöitä, jotka lisäsivät imetystä sekä sen intensiivisyyttä ja kestoa.	Monivaiheinen tutkimus, haastattelu, puhelinhaastattelut. Määrällinen, laadullinen.	100 äitiä	Päätökseen imettää vaikuttivat muun muassa ikä, koulutustaso, tupakoimattomuus, imetyskokemukset ja imetystietämys sekä isän tuki.
McIntyre, Ellen - Hiller, Janet - Turnbull, Deborah. 2001. Breastfeeding Review. Attitudes towards infant feeding among adults in a low socioeconomic community: what social support is there for breastfeeding?	Analysoida sosiaalisen tuen merkityksen vaikutus lapsen ruokintaan alemmalla sosioekonomisella alueella Etelä-Australiassa tutkimalla äitien, isien ja isoäitien imetysasenteita ja kokemuksia.	Puhelinhaastattelu. Määrällinen.	3400 tulevaa äitiä, isää ja isoäitiä.	Tukea imetykseen oli vähän verrattuna pulloruokintaan. Isien koettiin voivan osallistua enemmän pulloruokittavien lasten hoitoon.

Otsikko, Julkaisu, Tekijät, Vuosi	Tarkoitus	Tutkimuksen toteutus Laadullinen/Määrällinen	Tutkittavien määrä	Tulokset
Nyberg, Karin - Bernerman Sternhuvud, Lena. 2000. British Journal of Midwifery. Mothers' and fathers' concerns and needs postpartum.	Kuvailla ruotsalaisten vanhempien huolia ja tarpeita synnytyksen jälkeen.	Strukturoitu puhelinhaastattelu. Laadullinen.	20 pariskuntaa	Suurin huolenaihe oli imetys. Isien huolet imetyksestä olivat epätarkempia ja yleisesti koskivat ruokinnan säännöllisyyttä ja maidon riittävyttä.
Okon, Miranda. 2004. British Journal of Midwifery. Health promotion: Partners' perceptions of breastfeeding.	Tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia kumppaneiden käsityksiä imetyksestä ja heidän vaikutustaan imetyspäätökseen.	Haastattelu. Laadullinen.	8 miestä	Miesten käsityksiin vaikutti suuresti perinteinen käsitys sukupuolirooleista. Miesten käsityksillä oli suuri vaikutus imetyspäätökseen.
Pisacane, A. - Continisio, G. I. - Aldinucci, M. - D'Amora, S. - Continisio, P. 2005. Pediatrics. A Controlled trial of the father's role in breastfeeding promotion.	Tutkia lisääkö isien kouluttaminen tunnistamaan oma roolinsa imetyksen onnistumisessa ja auttamaan yleisimmissä imetysongelmissa imetystä. Seurantatutkimus jossa osalle isistä annettiin tavallisten imetysneuvojen lisäksi opetusta imetyksen avustamisessa.	Kyselylomake syntymän jälkeen ja puhelinhaastattelun avulla täytetty kyselylomake kuuden kuukauden kuluttua synnytyksestä. Määrällinen.	280 pariskuntaa	Enemmän ohjausta saaneiden ryhmässä 25 % täysimitti kuuden kuukauden kuluttua syntymästä. Kontrolliryhmässä täysimittäjiä oli 15 %.

Otsikko, Julkaisu, Tekijät, Vuosi	Tarkoitus	Tutkimuksen toteutus Laadullinen/Määrällinen	Tutkittavien määrä	Tulokset
Rempel, Lynn A - Rempel, John K. 2004. Journal of Social and Personal Relationships. Partner influence on health behavior decision-making: increasing breastfeeding duration.	Kuinka puoliset vaikuttavat ensisynnyttäjien päätökseen rintaruokkia.	Kyselylomake. Määrällinen.	317 ensi-synnyttäjää ja 213 miestä	Miehien käsitykset vaikuttivat suuresti imetyspäätökseen. Miehet olivat imetysmyönteisiä ja pitivät erittäin tärkeänä vähintään kahden kuukauden imetystä.
Rivera Alvarado, Ivelisse - Vázquez García, Virginia - Dávila Torres, René - Parrilla Rodríguez, Ana. 2006. Puerto Rico Health Sciences Journal. Exploratory study: breastfeeding knowledge, attitudes towards sexuality and breastfeeding, and disposition towards supporting breastfeeding in future Puerto Rican male parents.	Selvittää odottavien naisten puolisoitten Imetystietämys, asenteet seksuaalisuuteen ja imetykseen sekä halukkuus imetyksen tukemiseen.	Suljetut ja avoimet kysymykset. Määrällinen, laadullinen.	100 miestä	Tutkimuksen mukaan tietämys imetyksestä oli vähäistä, kuitenkin suurella osalla oli myönteinen asenne seksuaalisuuteen ja imetykseen. Suurin osa oli halukkaita tukemaan puolisoitaan täysimetykseen. Tieto ja asenteet olivat verrannolliset halukkuuteen tukea imetykseen.
Schmidt, Meg M. - Sigman-Grant, Madeleine. 2000. Journal of Nutrition Education. Perspectives of low-income fathers' support of breastfeeding: An exploratory study.	Tarkoituksena oli kartoittaa vähätuloisten miesten käsityksiä imetyksen hyödyistä ja haitoista.	Pienryhmäkeskustelu. Laadullinen.	17 pariskuntaa	Miesten mielestä imetys on monella tavalla hyödyllistä vaikka imettäminen julkisilla paikoilla ja oma suhde lapseen huolestuttivatkin. Miehet kokivat antamansa tuen tärkeäksi lapsen ruokintatavasta päätettäessä.

Otsikko, Julkaisu, Tekijät, Vuosi	Tarkoitus	Tutkimuksen toteutus Laadullinen/Määrällinen	Tutkittavien määrä	Tulokset
Scott, Jane - Shaker, Iolanda - Reid, Margaret. 2004. BIRTH. Parental attitudes toward breastfeeding: their association with feeding outcome at hospital discharge.	Vertailla odottavien parien asenteita lapsen ruokintaan.	Kyselylomake. Määrällinen.	129 äitiä	Äitien asennoituminen imetykseen vaikutti enemmän imetyspäätökseen kuin miesten mielipiteet.
Shaker, Iolanda - Scott, Jane A. - Reid, Margaret. 2004. Journal of Advanced Nursing. Infant feeding attitudes of expectant parents: breastfeeding and formula feeding.	Vertailla asenteita lapsen ruokinnasta rintaruokkijoiden ja pulloruokkijoiden välillä.	Strukturoitu kyselylomake, haastattelu. Määrällinen.	108 pariskuntaa	Rintaruokkivilla vanhemmilla oli myönteisemmät asenteet imetyksestä kuin pulloruokkijoilla sekä olivat tietoisempia imetyksen eduista. Vanhemmilla, jotka eivät imettäneet, oli useita virheellisiä käsityksiä imetyksestä.
Shepard, Chew Kim - Power, Kevin - Carter, Harden. 2000. Journal of advanced Nursing. Examining the correspondence of breastfeeding and bottle-feeding couples' infant feeding attitudes.	Tarkoituksena vertailla asenteita rinta- ja pullo-ruokintaan.	Haastattelulomake, puoliavoin haastattelu. Laadullinen, määrällinen.	126 rintaruokkivaa, 101 pullosta ruokkivaa. = 227 pariskuntaa.	Pullo-ruokittujen lasten isillä oli puutteelliset tiedot imetyksen eduista sekä vauvalle että äidille. Pullo-ruokkivat äidit sekä isät molemmista ryhmistä tarvitsivat lisätietoa imetyksestä.

Otsikko, Julkaisu, Tekijät, Vuosi	Tarkoitus	Tutkimuksen toteutus Laadullinen/Määrällinen	Tutkittavien määrä	Tulokset
Stremler, Jewel - Lovera, Dalia. 2004. Journal of Human Lactation. Insight from a breastfeeding peer support pilot program for husband and fathers of Texas WIC participants.	Ohjelman tarkoituksena on kasvattaa imettävien määrää ja imetyksen kestoa sekä värvätä avuksi miehiä edistämään imetystä.	Haastattelu. Laadullinen. (Raportti keskeneräisestä tutkimuksesta.)	4 vertaisisää, 425 isää	Isien vertaistuellinen imetysohjaus/koulutus voimaannutti isiä, jolloin he tukivat ja rohkaisivat puolisoitaan imetykseen.
Sullivan, Myrtis - Leathers, Sonya - Kelley, Michele. 2004. Journal of Human Lactation. Family characteristics associated with duration of breastfeeding during early infancy among primiparas.	Tutkia parisuhteen ominaisuuksien ja vanhempien sukupuoliroolien yhteyttä imetyksen keston.	Puhelinhaastattelu. Laadullinen.	115 pariskuntaa	Miesten käsitys imetyksestä ja osallistuminen kotitöihin lisäsi imetyksen kesto.
Susin, LRO - Giugliani, ERJ - Kummer, SC - Maciel, M - Simon, C - da Silveira LC. 1999. BIRTH. Does parental breastfeeding knowledge increase breastfeeding rates?	Arvioida äitien ja isien imetystietämys ennen ja jälkeen synnytyksen jälkeisen ohjauksen sekä arvioida sen yhteys imetyslukuihin.	Ohjausvideo, kyselylomake. Määrällinen.	208 kontrolliryhmässä, 393 interventoryhmässä = 601 pariskuntaa	Ohjaus lisäsi molempien vanhempien imetystietämystä. Isien hyvällä imetystietämyksellä oli merkittävä vaikutus imetyslukuihin.
Swanson, Vivien - Power, Kevin. 2005. Journal of Advanced Nursing. Initiation and continuation of breastfeeding: Theory of planned behaviour.	Tutkia uusien äitien ennakkokäsityksien ja sosiaalisten olosuhteiden vaikutusta rinta- tai pulloruokinnan valitsemiseen.	Puoliavoin kyselylomake synnytyksen jälkeen ja kuuden viikon kuluttua synnytyksestä. Laadullinen, määrällinen.	203 äitiä	Sekä imettävät että pulloa käyttävät kokivat ympäristön painostavan pulloruokintaan. Isien ja hoitajien tuki oli merkittävä tekijä imetyksen jatkamisessa.

Otsikko, Julkaisu, Tekijät, Vuosi	Tarkoitus	Tutkimuksen toteutus Laadullinen/Määrällinen	Tutkittavien määrä	Tulokset
Sweet, Linda.2006. Breastfeeding review. Breastfeeding a preterm infant and the objectification of breastmilk.	Tutkia vanhempien kokemuksia ennenaikaisen vastasyntyneen imetyksestä.	Semi-strukturoitu haastattelu. Laadullinen.	10 äitiä, 7 isää	Maidon määrä oli niin äideille kuin isillekin huolenaihe. Maidon erityksen lisääminen oli pariskunnille yhteinen haaste.
Tarkka, Marja-Terttu - Pounonen, Marita - Laippala, Pekka. 1998. BIRTH. What contributes to breastfeeding success after childbirth in a maternity ward in Finland?	Saada tietoa tekijöistä, jotka vaikuttavat imetyksen onnistumiseen synnytysairaalassa.	Strukturoitu kyselylomake. Määrällinen.	326 ensisynnyttäjää	Mitä enemmän äidit saivat tukea ja apua puolisoltaan sitä paremmin he selviytyivät imetyksestä.
Wolfberg, Adam J. - Michels, Karin B. - Shields, Wendy - O'Campo, Patricia - Bronner, Yvonne - Bienstock, Jessica. 2004. American Journal of Obstetrics and Gynecology. Dads as breastfeeding advocates: Results from a randomized controlled trial of an educational intervention.	Tutkimuksessa satunnaisesti valituille isille järjestettiin koulutusta imetyksestä vertaisohjaajan avulla. Tutkittiin isien vaikuttavuutta äitien valintaan rintaruokkia lasta tukeamalla ja kannustamalla.	Puhelinhaastattelu, kyselylomake. Määrällinen.	59 isää	Ryhmäohjaukseen osallistuneiden miesten puolisot aloittivat imetyksen huomattavasti todennäköisemmin.